

OZNAM

VEC: Zadanie pre Územný plán obce NIŽNÁ, začatie pripomienkového konania.

Obec Nižná ako príslušný orgán územného plánovania týmto

Z A Č Í N A P R E R O K O V A N I E

Zadania pre Územný plán obce Nižná v zmysle §-u 20 zákona č. 50/1976 Zb. v platnom znení (stavebný zákon). Verejnosť sa s návrhom Zadania sa môže oboznámiť na úradnej tabuli obce, umiestnenej pred budovou Obecného úradu v Nižnej, na Obecnom úrade v Nižnej v úradných hodinách obecného úradu a na internetovej stránke obce www.nizna.sk.

Svoje stanovisko k návrhu Zadania pre Územný plán obce Nižná môžete oznámiť podľa §-u 20 zák. č.50/1976 Zb. v platnom znení do 30 dní odo dňa oznámenia o prerokovaní (dotknuté obce, dotknutý samosprávny kraj, dotknuté orgány do 30 dní odo dňa doručenia oznámenia o prerokovaní). Ak v určenej lehote neoznámite svoje stanovisko, bude sa v zmysle § 20, ods.4 stavebného zákona predpokladať, že k návrhu zadania nemáte pripomienky.

Ing. Jaroslav R o s i n a
starosta obce

Vyvesené dňa :.....

Zvesené dňa:

**ZADANIE
PRE ÚZEMNÝ PLÁN OBCE
NIŽNÁ**

(NÁVRH)

NOVEMBER 2011

OBSAH :

A. Dôvody pre obstaranie územného plánu	3
B. Určenie hlavných cieľov rozvoja	3
C. Vymedzenie riešeného územia	4
D. Požiadavky, vyplývajúce z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie.....	5
E. Zhodnotenie významu obce v štruktúre osídlenia	14
F. Požiadavky na riešenie záujmového územia obce	15
G. Základné demografické údaje a prognózy	15
H. Osobitné požiadavky na urbanistickú kompozíciu obce	20
I. Osobitné požiadavky na obnovu, prestavbu a asanáciu	21
J. Požiadavky na riešenie rozvoja dopravy a koncepcie technického vybavenia.....	21
K. Požiadavky z hľadiska ochrany trás nadradených systémov dopravného a techn. vybavenia územia	24
L. Požiadavky na ochranu prírody a tvorbu krajiny, kultúrneho dedičstva, na ochranu prírodných zdrojov, ložísk nerastov a všetkých ďalších chránených území a ich ochranných pásiem, požiadavky na zabezpečenie ekolog. stability územia	25
M. Požiadavky, vyplývajúce zo záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami, civilnej ochrany obyvateľstva	27
N. Požiadavky na riešenie priestorového usporiadania a funkčného využívania obce s pri- hliadnutím na historické, kultúrne, urbanistické a prírod.podmienky územia, vrátane požiadaviek na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu	28
O. Požiadavky na riešenie bývania, občianskeho vybavenia, sociálnej infraštruktúry a výroby	29
P. Požiadavky z hľadiska životného prostredia	31
Q. Osobitné požiadavky z hľadiska ochrany poľnohospodárskej a lesnej pôdy	31
R. Požiadavky na riešenie vymedzených častí územia, ktoré je potrebné riešiť územným plánom zóny	31
S. Požiadavky na určenie regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využívania územia	32
T. Požiadavky na vymedzenie plôch na verejnoprospešné stavby	32
U. Požiadavky na rozsah a úpravu územného plánu	33

A. DÔVODY PRE OBSTARANIE ÚZEMNÉHO PLÁNU

Obstaranie územného plánu obce vychádza z ustanovení § 11, ods.2 stavebného zákona č.50/1976 Zb. v platnom znení, podľa ktorého mestá a obce s viac ako 2000 obyvateľmi sú povinné mať územný plán obce. Od doby obstarania a schválenia Územného plánu sídelného útvaru Nižná – aktualizácia uplynulo viac ako 20 rokov, zmenili sa sociálne, hospodárske, čiastočne aj územno-technické predpoklady, došlo k zásadným zmenám v právnych predpisoch, preto orgán územného plánovania, ktorým je obec Nižná, rozhodol o obstaraní nového územného plánu obce. Rozhodnutie o obstaraní nového územného plánu schválilo Obecné zastupiteľstvo v Nižnej uznesením č.9/5/2011 zo 07.03.2011.

Ďalšími dôvodmi pre obstaranie územného plánu obce sú:

- potreba získať právne záväzný dokument, usmerňujúci rozvoj obce na základe odborných kritérií a dohody všetkých zainteresovaných (občanov, samosprávy, štátnej správy a pod.),
- potreba vytvoriť podmienky pre rozvoj obce spolu s jej katastrálnym územím, zabezpečiť bezkolízny rozvoj jednotlivých funkcií,

Prieskumy a rozbor pre Územný plán obce, vrátane Krajinnoekologického plánu, vypracoval v októbri 2011 Stavoprojekt s.r.o., Prešov.

B. URČENIE HLAVNÝCH CIEĽOV ROZVOJA

Cieľmi územného plánu obce sú:

- komplexné riešenie a určenie zásad priestorového usporiadania a funkčného využívania územia,
- stanovenie limitov využitia plôch katastrálneho územia v súlade s prírodnými danosťami a potrebou vytvoriť podmienky pre trvalé udržiavanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny, dosiahnutie a udržanie ekologickej stability,
- stanovenie regulatívov, zabezpečujúcich vytváranie harmonického prostredia v obci a vo voľnej krajine,
- vzájomná koordinácia činností v území, zabezpečujúca účelné a perspektívne vynakladanie prostriedkov na technickú infraštruktúru
- vytvorenie ponuky využiteľných voľných plôch, napomáhajúcej rozvoju všetkých funkcií, vrátane hospodárskej základne obce.

Hlavným cieľom územného plánu bude zabezpečenie územných a technických podmienok pre rozvoj obce a jej katastrálneho územia v etapách do roku 2020 a do roku 2030 pre nasledovný počet obyvateľov :

Rok	Počet obyvateľov	%	Priemerný ročný prírastok v %
2 010	4 041	103,4	- 0,09
2 020	4 100	104,9	+ 0,15
2 030	4 200	107,4	+ 0,24

C. VYMEDZENIE A CHARAKTERISTIKA RIEŠENÉHO ÚZEMIA

Riešené územie pre územný plán obce tvorí jej administratívno – správne územie t.j. katastrálne územie Nižná a katastrálne územie Zemianska Dedina. Celková výmera riešeného územia je 2777,89, z toho katastrálne územie Nižná má 2206,04 ha a katastrálne územie Zemianska Dedina má 571,85 ha. Plocha zastavaného územia obce k 1.1.1990 je 155,8 ha, z toho v kat. území Nižná 143,0 ha a v kat. území Zemianska Dedina 12,8 ha.

Obe katastrálne územie obce Nižná sa nachádzajú v západnej časti okresu Tvrdošín, v susedstve okresného mesta Tvrdošín. Obec susedí na juhozápadnej strane s katastrálnym územím Podbiel, v severnej časti s kat. územím Lokca a na malom úseku s katastrálnym územím Ťapešovo, na východnej strane s kat. územím Krásna Hôrka (patrí k mestu Tvrdošín) a na južnej strane s kat. územím Oravský Biely Potok.

Súčasnú zastavanú územie obce je v územnom pláne potrebné rozšíriť najmä o tieto plochy :

- plochy s vybudovanou alebo ľahko dostupnou dopravnou a technickou infraštruktúrou,
- plochy, určené pre rozvoj obce v návrhovom období, bezprostredne nadväzujúce na súčasnú zastavanú územie,
- územie na ľavom brehu rieky Orava medzi obytnou zónou Malá Orava a záhradkárskou osadou, alternatívne na východe po potok Prasatín,
- územie nadväzujúce na severovýchodný okraj súčasného zastavaného územia, po ľavej strane cesty I/59 v smere Nižná - Tvrdošín až po teplovod do Tvrdošína a preluku medzi existujúcou obytnou zástavbou severovýchodne od ochranného pásma cintorína,
- územie severozápadne od zastavaného územia (údolie Ráztoka) v kat. území Zemianska Dedina,
- územie po pravej strane cesty I/59 v smere od Podbiela medzi súčasne zastavaným územím pri ČS PHM a Malou Oravou.

Charakteristika riešeného územia

Obec Nižná je súčasťou sídelného pásu v údolí rieky Orava. Prevažná časť obce je vybudovaná na riečnej terase Oravy, ktorá vznikla postupným ukladaním kameňa, štrkov a piesku prívalovými vodami v teplejších obdobiach doby ľadovej. Chotár má vrchovinový až hornatinový reliéf s výškovým rozpätím 560 m n.m. – 1222 m n.m. (Budatín), stred obce je vo výške 573 m n.m. Katastrálne územie obce ležia v strednej časti Oravskej vrchoviny a na východných svahoch Oravskej (Budínskej) Magury. Zemianska Dedina je v severovýchodnej časti riešeného územia, jej územie patrí do Oravskej Magury. Oravská vrchovina v tejto oblasti s bradlovým pásmom je geologicky zložitá, krajinársky rozmanitá. Pestrý povrch útesovej časti vrchoviny je nápadne odlišný od vyrovnaných pravidelných tvarov flyšových hornín Budínskej Magury a Skorušinských vrchov. Z pásu útesov krajinársky vyniká najmä Ostražica (767 m n.m.), prírodná dominanta obce. V Magurskej časti je najvyšším bodom v riešenom území Budatín (1222 m n.m.), v Skorušinskej časti Prasatín (856 m n.m.).

Ďalším významným krajinným prvkom v území je rieka Orava a so sieťou ľavostranných prítokov, z ktorých je najväčším Studený potok. Studený potok tvorí aj juhozápadnú hranicu katastra. Na rozdiel od Oravy, ktorá má v riešenom území charakter pokojnej podhorskej rieky je Studený potok v celej dĺžke divokou horskou bystrinou. Zachovalé, mimo zastavaného územia plne rozvinuté brehovité porasty a čistá voda poskytujú vhodné podmienky pre existenciu druhovo pestrých spoločenstiev rastlín a živočíchov.

Z hľadiska pôdných podmienok sú v riešenom území zastúpené hnedé pôdy kyslé a hnedé pôdy podzolované, nívne pôdy a nívne pôdy glejové na naplaveninách rieky Oravy, ďalej sú

zastúpené hnedé pôdy nasýtené, rendziny typické, hnedé pôdy oglejené, asociácie rendziny typickej a hnedej, hnedá pôda nasýtená a hnedá pôda illimerizovaná, asociácie rašelinových pôd, asociácie glejových pôd a glejových pôd rašelinových, glejové pôdy, podzoly. Z hľadiska pôdných druhov prevládajú pôdy hlinité a ílovitohlinité. Z hľadiska kvality pôd, vyjadrenej BPEJ, sú tu pôdy zaradené do skupiny 6. – 9.

Z hľadiska štruktúry pozemkov katastrálneho územia z celkovej výmery 2777,89 ha tvorí 1560,37 ha (56,17 %) poľnohospodárska pôda; 905,30 ha (32,59 %) lesná pôda; 72,68 ha (2,62 %) vodné plochy; 161,62 ha (5,82 %) zastavané plochy a 77,92 ha (2,81 %) ostatné plochy.

Hydrologicky patrí riešené územie do povodia Váhu, ktoré je rozčlenené na 7 základných povodí - kat. územie Nižná patrí do základného povodia č. 4-21-04 Orava od nádrže po ústie - odvodňuje ho rieka Orava so svojimi prítokmi. Rieka Orava a Studený potok sú zaradené medzi vodohospodársky významné vodné toky, ďalšími vodnými tokmi v území sú Hlodočín, Ráztoka, Suchý potok, Ostrvka, Prasatín a Nižná.

Z klimatického hľadiska patrí riešené územie do mierne teplej oblasti, podnebie je pomerne chladné a vlhké. Ročný úhrn zrážok v oblasti je 800 – 1200 mm.

Podľa mapy seizmických oblastí patrí riešené územie do oblasti, kde otrasy môžu dosiahnuť intenzitu do 6° MCS.

Prírodná rádioaktivita odráža celkovú geologickú stavbu územia, nevyskytuje sa tu nad rámec prirodzeného žiarenia prostredia. Zastavané územie patrí medzi územie so stredným radónovým rizikom.

D. POŽIADAVKY, VYPLÝVAJÚCE Z NADRADENEJ ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE

Nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou je Územný plán veľkého územného celku Žilinský kraj (ďalej len ÚPN-VÚC ŽSK), schválený uznesením vlády SR č. 359 zo dňa 26.5.1998. Záväzná časť ÚPN-VÚC bola vyhlásená nariadením vlády SR č.223/98 Z.z. Všeobecne záväzným nariadením Žilinského samosprávneho kraja č.6/2005 boli vyhlásené záväzné časti Zmien a doplnkov ÚPN-VÚC. V roku 2008 boli obstarané Zmeny a doplnky ÚPN-VÚC ŽSK č.3, ktorých záväzná časť bola vyhlásená VZN ŽSK č.17/2009 zo dňa 17.03.2009. V roku 2011 boli obstarané Zmeny a doplnky ÚPN-VÚC ŽSK č.4, ich záväzná časť bola vyhlásená VZN ŽSK č.26/2011 zo dňa 27.06.2011.

V územnom pláne obce Nižná je potrebné rešpektovať všetky záväzné regulatívy, týkajúce sa riešeného územia a obsiahnuté v záväznej časti ÚPN-VÚC ŽSK, v znení neskorších zmien a doplnkov.

Záväzné regulatívy, obsiahnuté v ÚPN-VÚC Žilinského kraja, týkajúce sa riešeného katastrálneho územia :

1. V OBLASTI USPORIADANIA ÚZEMIA, OSÍDLENIA A ROZVOJA SÍDELNEJ ŠTRUKTÚRY

- 1.1 vytvárať podmienky pre vyvážený rozvoj Žilinského kraja v oblastiach osídlenia, ekonomickej, sociálnej a technickej infraštruktúry pri zachovaní zdravého životného prostredia a biodiverzity v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja,
- 1.4 zabezpečovať rozvojovými osami na území Žilinského kraja pozdĺž komunikačných prepojení medzinárodného a celoštátneho významu sídelné prepojenia na medzinárodnú sídelnú sieť, ako aj konzistenciu a rovnocennosť rozvojových podmienok s ostatným územím Slovenskej republiky,

- 1.5 formovať sídelnú štruktúru na nadregionálnej úrovni na území Žilinského kraja prostredníctvom regulácie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia jednotlivých hierarchických úrovní ťažísk osídlenia, centier osídlenia, rozvojových osí a vidieckych priestorov,
- 1.6 podporovať rozvoj sídelných centier Žilinského kraja, ktoré tvoria základné terciálne centrá osídlenia, rozvojové centrá hospodárskych, obslužných a sociálnych aktivít ako aj pre priliehajúce zázemie, tak aj pre príslušný regionálny celok, a to hierarchickým systémom, pozostávajúcim z nasledovných skupín centier:
 - 1.6.7 podporovať rozvoj centier osídlenia šiestej skupiny, ktoré majú funkciu lokálnych centier s plnením niektorých subregionálnych funkcií. V jednotlivých okresoch Žilinského kraja sú to:
 - f) v okrese Tvrdošín : Nižná.
- 1.10 podporovať ako ťažiská osídlenia nižších úrovní v Žilinskom kraji:
 - 1.10.2 tvrdošínsko - námestovské ťažisko osídlenia ako ťažisko tretej úrovne druhej skupiny,
- 1.11 podporovať ťažiská osídlenia ako rozvojové sídelné priestory vytváraním ich funkčnej komplexnosti so zohľadnením regionálnych súvislostí,
- 1.12 podporovať nástrojmi územného rozvoja diverzifikáciu ekonomickej základne ťažísk osídlenia pri využívaní špecifických daností a podmienok jednotlivých území,
- 1.13 sledovať pri decentralizácii riadenia rozvoja územia vytváranie polycentrických systémov – sietí miest a aglomerácií, ktoré efektívne podporujú vytváranie vyššej komplexnosti regionálnych celkov,
- 1.14 formovať ťažiská osídlenia uplatňovaním princípov decentralizovanej koncentrácie,
- 1.16. vytvárať podmienky pre budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej štruktúry
 - 1.16.2 podporovať ako rozvojové osi druhého stupňa :
 - a) liptovsko-oravskú rozvojovú os : Ružomberok – Dolný Kubín – Trstená – hranica s Poľskou republikou,
- 1.17 napomáhať rozvoju vidieckeho priestoru a náprave vzťahu medzi mestom a vidiekom na základe nového partnerstva, založeného na vyššej integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka nasledovnými opatreniami :
 - 1.17.1 vytvárať podmienky pre rovnovážny vzťah urbánnych a rurálnych území a integráciu funkčných vzťahov mesta a vidieka,
 - 1.17.2 podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvárania rovnocenných životných podmienok obyvateľov a zachovania vidieckej (rurálnej) krajiny ako rovnocenného typu sídelnej štruktúry,
 - 1.17.3 zachovať špecifický ráz vidieckeho priestoru a pri rozvoji vidieckeho osídlenia zohľadňovať špecifické prírodné, krajinné a architektonicko-priestorové prostredie,
 - 1.17.4 vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centráram, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života,

- 1.20 rešpektovať existenciu pamiatkovo chránených historických sídelných a krajinných štruktúr, a to najmä lokalít svetového kultúrneho dedičstva, archeologických nálezov, pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón, areálov historickej zelene, národných kultúrnych pamiatok, lokalít tvoriacich charakteristické panorámy chránených území, národnú sústavu chránených území v príslušnej kategórii a stupni ochrany a medzinárodne chránených území (ramsarské lokality, lokality NATURA).
- 1.21 ďalšie rozvojové plochy v katastrálnych územiach jednotlivých obcí riešiť v nadväznosti na zastavané územia, nevytvárať izolované urbanistické celky, rešpektovať prírodné a historické danosti územia obce; v novovytváraných územných celkoch ponechať rezervu pre vnútro sídelnú a vnútroareálovú zeleň.

2. V OBLASTI SOCIÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

- 2.5 zriaďovať zariadenia sociálnych služieb a rozširovať ich sieť v závislosti od konkrétnych potrieb občanov, najmä v každom sídle okresu,
- 2.6 podporovať rovnomerný rozvoj škôl, vzdelávacích, školiacich a preškoľovacích zariadení na území kraja,
- 2.7 znižovať regionálne rozdiely v úrovni vzdelania podporou vzdelávacích centier v prirodzených sídelných centrách a prispôbovať sieť stredných škôl trhu práce a podporovaným ekonomickým aktivitám,
- 2.9 rozvíjať zariadenia liečebnej starostlivosti v záujme ich optimálneho využitia a rovnomennej prístupnosti pre všetkých obyvateľov kraja,
- 2.12 riešiť nedostatočné kapacity zariadení sociálnej starostlivosti a ich zaostalú materiálnotecnú základňu v regiónoch,
- 2.14 zachovať územné predpoklady pre prevádzku a činnosť existujúcej siete a rozvoj nových kultúrnych zariadení v regiónoch ako neoddeliteľnej súčasti existujúcej infraštruktúry a kultúrnych služieb obyvateľstvu.

3. V OBLASTI ROZVOJA REKREÁCIE, TURISTIKY, CESTOVNÉHO RUCHU A KÚPEĽNÍCTVA

- 3.1 vytvoriť nadregionálny, regionálny a miestny funkčno-priestorový subsystém turistiky a rekreácie v súlade s prírodnými a civilizačnými danosťami kraja, ktorý zabezpečí každodennú a víkendovú rekreáciu obyvateľov kraja, hlavne z miest a vytvorí optimálnu ponuku pre domácu a zahraničnú turistiku, prednostne kúpeľnú, poznávaciu, športovú a relaxačnú,
- 3.2 podporovať diferencované regionálne možnosti využitia rekreácie, turistiky a cestovného ruchu na zlepšenie hospodárskej stability a zamestnanosti, najmä na Kysuciach, Orave a v Turci, na upevňovanie zdravia a rekondíciu obyvateľstva, predovšetkým v mestách Žilina, Ružomberok, Martin a Liptovský Mikuláš a na zachovanie a využitie kultúrneho dedičstva vo všetkých okresoch kraja,
- 3.6 využiť polohu Kysúc a Oravy, ktoré sú dobre dostupné z veľkých sídelných aglomerácií v Českej republike a Poľskej republike, na budovanie vybavenosti pre zahraničnú návštevnosť pri Oravskej priehrade a v Oraviciach; s rozvojom športového a rekreačného vybavenia je potrebné uvažovať plošne vo všetkých horských a podhorských sídlach,
- 3.7 dobudovať na medzinárodných cestných trasách E-50, E-75 a E-77 zariadenia na zachytenie a využitie turistického tranzitu na území kraja budovaním motoristických a cyklistických trás a okruhov cez Rajeckú kotlinu, Turiec a Liptov; realizovať úseky Malého tatranského okruhu a Veľkého tatranského okruhu, prípadne ďalších medzinárodných okruhov, ktoré prebiehajú územím kraja,

- 3.11 podporovať aktivity, súvisiace s rozvojom vidieckeho turizmu v podhorských oblastiach, najmä na Kysuciach, Orave a v Turci,
- 3.14 podporovať aktivity, ktoré súvisia s realizáciou siete miestnych cyklotrás, nadväzujúcich na navrhované cyklomagistrály.

4. V OBLASTI USPORIADANIA ÚZEMIA Z HĽADISKA EKOLOGICKÝCH ASPEKTOV, OCHRANY PÔDNEHO FONDU, OCHRANY PRÍRODY A KRAJINY A OCHRANY KULTÚRNEHO DEDIČSTVA

- 4.1 rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability kraja a ich funkčný význam v kategóriách
 - 4.1.3 biocentrá regionálneho významu podľa schváleného územného plánu,
 - 4.1.4 biokoridory nadregionálneho a regionálneho významu podľa schváleného územného plánu regiónu,
- 4.2 rešpektovať podmienky ochrany prírody v súlade so schváleným národným zoznamom území európskeho významu,
- 4.3 dodržiavať pri hospodárskom využívaní území, začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability, podmienky :
 - 4.3.1 pre chránené územia (vyhlásené a navrhované na vyhlásenie) podľa osobitných predpisov o ochrane prírody a krajiny, kategórie a stupňa ochrany,
 - 4.3.2 pre lesné ekosystémy vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane lesov v kategóriách ochranné lesy a lesy osobitného určenia,
 - 4.3.3 pre poľnohospodárske ekosystémy vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane poľnohospodárskej pôdy v kategóriách podporujúce a zabezpečujúce ekologickú stabilitu územia (trvalé trávne porasty),
 - 4.3.6 pre navrhované územia európskeho významu a zosúladiť spôsob ich využívania tak, aby nedošlo k ohrozeniu predmetu ochrany.
- 4.4 zachovať prirodzený charakter vodných tokov, zaradených medzi biokoridory, chrániť jestvujúcu sprievodnú vegetáciu a chýbajúcu vegetáciu doplniť autochtónnymi druhmi,
- 4.5 zabezpečiť skladbu terestrických biokoridorov vo voľnej krajine len prírodnými prvkami – trávne porasty, stromová a krovinná vegetácia a vylúčiť všetky aktivity ohrozujúce prirodzený vývoj (vylúčenie chemických vyživovacích a ochranných látok, skládky odpadov a pod.),
- 4.6 stabilizovať spodnú hranicu lesov a zvýšiť ich biodiverzitu ako ekotónovú zónu les – bezlesie,
- 4.7 podporovať extenzívne leso-pasienkárske využívanie podhorských častí s cieľom zachovať krajinárske a ekologicky hodnotné územia s rozptýlenou vegetáciou,
- 4.8 zachovať územné časti s typickou rázovitost'ou krajinnej štruktúry daného regiónu (Kysuce, Orava, Liptov, Turiec)
 - 4.8.2 preveriť pri každom navrhovanom veľkoplošnom zábere, líniovom zábere krajiny, alebo inom technickom diele :
 - a) dopad navrhovaných stavieb na okolitú krajinu - krajinný obraz (harmónia, kompozícia, vyváženosť, mierka),
 - b) dopad navrhovaných stavieb na zmenu krajinnej panorámy miesta alebo línie,
 - c) bezprostredný dopad a mieru devastácie lokálnych prírodných scenérií alebo

ich zmenu,

- d) prínos možných vizuálnych vnemov z krajinného obrazu priamo z navrhovaných diel (diaľnice),
- e) dopad na psychologické pôsobenie navrhovaných stavieb v krajine,
- f) dopad na biodiverzitu, prvky ÚSES a biotopy chránených druhov.

- 4.9 zabezpečiť revitalizáciu regulovaných tokov s doplnením sprievodnej zelene,
- 4.10 prispôbovať trasy dopravnej a technickej infraštruktúry prvkom ekologickej siete tak, aby sa maximálne zabezpečila ich vodivosť a homogénnosť,
- 4.11 eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (pôsobenie priemyselných a dopravných exhalácií, znečisťovanie vodných tokov a pod.),
- 4.12 rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond a lesný pôdny fond ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj kraja, definovaný v záväznej časti územného plánu; osobitne chrániť ornú pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, ornú pôdu na ktorej boli vybudované osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti,
- 4.15 povoľovať výstavbu malých vodných elektrární na vodnom toku Váh a jeho prítokoch len výnimočne,
 - 4.15.1 nepovoľovať výstavbu malých vodných elektrární na vodných tokoch, ktorým sa poskytuje územná ochrana prírody a krajiny:
 - a) Chránený areál rieka Orava,
- 4.17 rešpektovať zásady rekreačnej funkcie krajinných celkov a limity rekreačnej návštevnosti podľa schválených územných plánov obcí, aktualizovaných územnoplánovacích podkladov a dokumentov a koncepcií rozvoja jednotlivých oblastí kraja a obcí v záujme trvalej a objektívnej ochrany prírodného prostredia Žilinského kraja,
- 4.19 zabezpečiť ochranu prirodzených ekosystémov podporou rozvoja komplexnej vybavenosti (vrátane zvyšovania lôžkových kapacít v ochranných pásmach národných parkov) a taktiež rozvojom obcí v podhorských oblastiach s dôrazom na vyzdvihnutie miestnych zvláštností a folklóru. Uvedenú vybavenosť riešiť komplexne s dôrazom na limity prírodných zdrojov,
- 4.20 vymedziť hranice zátopových území vodných tokov v ÚPD obcí za účelom ochrany priestoru riečnych alúvií pre situácie vysokých vodných stavov a ochrany biotických prvkov a ich stanovišť v alúviách vodných tokov,
- 4.21 zabezpečiť pri ochrane pamiatkových území ich primerané funkčné využitie, zachovanie, údržbu a regeneráciu historického pôdorysu a parcelácie, vylúčenie veľkoplošných asanácií, zachovanie objektovej skladby, výškového a priestorového usporiadania objektov, uličného parteru, zachovania charakteristických pohľadov, siluety a panorámy, rešpektovanie historických a architektonických dominánt, zachovanie archeologických nálezísk,

5. V OBLASTI ROZVOJA NADRADENEJ DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

5.3. infraštruktúra cestnej dopravy

- 5.3.1 v návrhovom i výhľadovom období rešpektovať lokalizáciu existujúcej cestnej infraštruktúry diaľníc až ciest III. triedy - definovanú pasportom Slovenskej správy ciest „Miestopisný priebeh cestných komunikácií“ - ohraničenú jej

ochrannými pásmami mimo zastavaného územia a cestnými pozemkami v rámci zastavaného územia kraja,

- 5.3.6 v návrhovom a výhľadovom období chrániť územný koridor a vo výhľadovom období realizovať rýchlostnú cestu R3, cieľový stav podľa záťaže úsekov v kategórii R 24,5/120 - 80 v trase a v úsekoch :

a) Tvrdošín (koniec obchvatu Trstená) – Sedliacka Dubová, sieť AGR č.77, hlavný cestný ťah pre medzinárodnú turistickú dopravu,

- 5.3.17 v návrhovom a výhľadovom období chrániť územný koridor a vo výhľadovom období realizovať homogenizáciu cesty I/59, súbežná s rýchlostnou cestou R3, v kategórii C 9,5/70 - 60, v trase a úsekoch :

b) Tvrdošín – Oravský Podzámok, cesta nadregionálneho významu,

5.4. infraštruktúra železničnej dopravy

- 5.4.1 v návrhovom i výhľadovom období rešpektovať lokalizáciu existujúcej železničnej infraštruktúry – tratí, plôch a zariadení – umiestnenú na pozemkoch Železníc Slovenskej republiky, ohraničenú jej ochrannými pásmami,

6. V OBLASTI VODNÉHO HOSPODÁRSTVA

6.1. rešpektovať z hľadiska ochrany vôd

6.1.1 ochranné pásma vodárenských zdrojov,

6.1.3 povodia vodárenských tokov Ipoltica, Kamenistý potok, Demänovka (Priečny potok, Otupnianka, Zadná voda), Ľubochňanka, Nová rieka, Riečka, Mútňanka, Polhoranka, Studený potok, Turiec, Pivovarský potok, Kysuca, Stankovský potok, Oščadnica, Bystrica, Klubinský potok, Petrovička, Štiavnik,

6.4 podporovať rozvoj skupinových vodovodov pre zásobovanie obyvateľov a uvažovaný územný rozvoj zabezpečením výstavby týchto stavieb:

6.4.22 rekonštrukcie a rozšírenia verejných vodovodov v obciach s cieľom znížiť straty vody a zabezpečiť zásobovanie pitnou vodou pre uvažovaný územný rozvoj,

6.6. zabezpečiť rozvoj verejných kanalizácií v súlade s vecnými požiadavkami smernice 91/271/EHS (trasponovanými do zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách), vrátane časového harmonogramu, s cieľom vytvoriť podmienky pre zabezpečenie dobrého stavu vôd do roku 2015. To znamená:

6.6.1. zabezpečiť zodpovedajúcu úroveň odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd s odstraňovaním nutrientov z aglomerácií s produkciou organického znečistenia väčšou ako 10 000 EO v časovom horizonte do 31. 12. 2010 v súlade s plánom rozvoja verejných kanalizácií,

6.6.4. zabezpečiť realizáciu opatrení pre zmiernenie negatívneho dopadu odľahčovania a odvádzania vôd z povrchového odtoku na ekosystém recipienta,

6.6.5. vylúčiť vypúšťanie čistiarenského kalu a obsahu žúmp do povrchových vôd a podzemných vôd,

6.7 prednostne zabezpečiť výstavbu týchto stavieb :

6.7.1. pre aglomerácie viac ako 10 000 EO :

j) Nižná, Tvrdošín, dobudovanie kanalizácie v obciach Zábiedovo a Brezovica, intenzifikácia ČOV Nižná; vybudovanie kanalizácie v obciach Hladovka, Suchá Hora, Čimhová, Vitanová a napojenie aglomerácie Liesek (zrušenie ČOV Liesek); napojenie obce Podbiel, vo výhľade vybudovanie kanalizácie v obci Oravský Biely Potok a napojenie aglomerácie Habovka (zrušenie 2 ČOV Podbiel a ČOV Habovka),

- 6.8 podporovať rozvoj kanalizácií a ČOV v obciach a miestnych častiach, ktoré nie je možné riešiť formou skupinových kanalizácií,
- 6.13. na ochranu územia pred povodňami po dohode s ochranou prírody:
 - 6.13.2 komplexne vytvoriť podmienky účasti obcí na riešení povodňovej ochrany v zmysle Organizačnej smernice č. 5/2008 Slovenského vodohospodárskeho podniku š.p. Žilina a možnosti financovania v rámci Operačného programu Životné prostredie, Prioritná os 2 „Ochrana pred povodňami“, operačný cieľ : 2.1. Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami,
 - 6.13.4 komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach tokov opatreniami, ktorých výsledkom bude zvýšenie retenčného účinku pôdy, spomalenie a vyrovnanie odtoku vody z povodia a zníženie erózneho účinku vody v súlade s opatreniami Plánu manažmentu čiastkového povodia Váh; úpravy tokov realizovať tak, aby nedochádzalo k napriamiam tokov,
 - 6.13.5 rešpektovať záplavové čiary z máp povodňového ohrozenia a zamedziť výstavbu v okolí vodných tokov a v území ohrozovanom povodňami,
 - 6.13.6 rešpektovať preventívne protipovodňové opatrenia navrhované v pláne manažmentu povodňového rizika,
- 6.14 rešpektovať pásma ochrany verejných vodovodov, verejných kanalizácií a vodohospodárskych stavieb.

7. V OBLASTI NADRADENEJ ENERGETICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

- 7.1 zohľadniť ekonomické a ekologické hľadiská pri zabezpečení územia energiami a vytvárať efektívne diverzifikované systémy energetického zásobovania kraja,
- 7.2 zabezpečiť zvýšenú výrobu elektrickej energie :
 - 7.2.3 využitím zemného plynu v kombinovanej výrobe tepla a elektrickej energie v paroplynových cykloch a kogeneračných jednotkách,
- 7.3 zabezpečiť spoľahlivú a bezpečnú dodávku a prenos elektrickej energie dobudovaním elektrizačnej rozvodnej sústavy kraja v nadväznosti na sústavu SR a sústavu medzištátnu,
- 7.4 v energetickej náročnosti spotreby :
 - 7.4.1 realizovať opatrenia na zníženie spotreby elektrickej energie v priemysle a energeticky náročných prevádzkach,
 - 7.4.2 minimalizovať využívanie elektrickej energie na výrobu tepla,
- 7.7 podporovať rozvoj plynifikácie územia kraja, chrániť koridory existujúcich a navrhovaných plynovodov a plynárenských zariadení,
- 7.10 zamerať sa v spotrebe zemného plynu na jeho využívanie :
 - 7.10.1 v kombinovanej výrobe tepla a elektrickej energie, paroplynových cykloch a kogeneračných jednotkách,
 - 7.10.2 ako alternatívne palivo pre pohon motorových vozidiel hlavne v hromadnej (MHD, prímestská doprava) a individuálnej doprave,
- 7.11 vytvoriť územné podmienky pre realizáciu plynárenských zariadení, prípadne ich rekonštrukciu a pri používaní územia chrániť vybudované plynárenské zariadenia predpísanými ochrannými pásmami,

- 7.12 presadzovať v oblasti zásobovania teplom uplatnenie energetickej politiky SR a regionálnej energetickej politiky Žilinského samosprávneho kraja (ŽSK). S využitím kompetencie miestnych orgánov samosprávy, budovanie kogeneračných zdrojov na výrobu elektriny a tepla a elektriny tam, kde je to ekonomicky a environmentálne odôvodniteľné, udržať a inovovať už vybudované systémy s centralizovaným zásobovaním obyvateľstva teplom,
- 7.13 vytvárať priaznivé podmienky pre intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike,
- 7.14 podporovať a presadzovať v regióne ŽSK s podhorskými obcami využitie miestnych energetických zdrojov (biomasa, geotermálna a solárna energia, MVE a pod.) pre potreby obyvateľstva a služieb pri zohľadnení miestnych podmienok,
- 7.15 znižovať energetickú náročnosť budov z hľadiska tepelných strát.

8. V OBLASTI ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

- 8.1 zabezpečiť postupnú sanáciu a rekultiváciu nevyhovujúcich skládok odpadov a starých environmentálnych záťaží do roku 2015,
- 8.2 sanovať prednostne skládky, lokalizované v územiach prvkov regionálneho územného systému ekologickej stability a v územiach, kde bezprostredne ohrozujú zložky životného prostredia,
- 8.3 zabezpečiť lokality na výstavbu zariadení, súvisiacich s triedením, recykláciou, využívaním a zneškodňovaním odpadov v obciach určených v územnom pláne,
- 8.4 zneškodňovanie nevyužitých komunálnych odpadov riešiť prednostne na zabezpečených regionálnych skládkach odpadov v obciach, určených v územnom pláne.

9. V OBLASTI USPORIADANIA ÚZEMIA Z HĽADISKA HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA

- 9.1 zamerať hospodársky rozvoj jednotlivých okresov v kraji na zvýšenie počtu pracovných príležitostí v súlade s kvalifikačnou štruktúrou obyvateľstva s cieľom znížiť vysokú mieru nezamestnanosti vo väčšine okresov kraja.

10. V OBLASTI TELEKOMUNIKÁCIÍ

- 10.1 zabezpečiť realizáciu hlavných a strategických cieľov, stanovených v Telekomunikačných projektoch,
- 10.2 dosiahnuť špičkovú medzinárodnú úroveň telekomunikačných služieb v horizonte do roku 2010.

11. V OBLASTI PÔŠT

- 11.1 rešpektovať koncepčné materiály, schválené vládou SR a MDPT SR
- 11.2 zabezpečovať poštové služby v rámci ŽSK regionálnymi poštovými centrami (RPC) :
 - b) RPC Liptovský Mikuláš pre okresy : Dolný Kubín, Liptovský Mikuláš, Námestovo, Ružomberok a Tvrdošín.

VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY, spojené s realizáciou záväzných regulatívov v riešenom katastrálnom území sú tieto:

1. STAVBY NA SLEDOVANIE STAVU ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA – sieť sledovacích, dokumentačných a výskumných staníc (stanovišť) v blízkosti, resp. v areáloch nadregionálnych biocentier a biokoridorov a lokalít medzinárodného významu.

2. DOPRAVNÉ STAVBY

2.1 Dopravné stavby cestné

2.1.3 rýchlostná cesta R3 v kompletnej trase, križovatky a privádzače, sprievodné komunikácie I/59 a I/70, cestný ťah alternatívne I/65, II/519, III/06538 a I/14,

3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

3.1 Vodohospodárske stavby

3.1.2 skupinové vodovody pre zásobovanie obyvateľov pitnou vodou a s nimi súvisiace stavby :

v) rekonštrukcie a rozšírenia verejných vodovodov v obciach,

3.1.3 kanalizácie a čistiarne odpadových vôd a s nimi súvisiace stavby :

3.1.3.1. pre aglomerácie viac ako 10 000 EO:

j) Nižná, Tvrdošín, dobudovanie kanalizácie v obciach Zábiedovo a Brezovica, intenzifikácia ČOV Nižná; vybudovanie kanalizácie v obciach Hladovka, Suchá Hora, Čimhová, Vitanová a napojenie aglomerácie Liesek (zrušenie ČOV Liesek); napojenie obce Podbiel, vo výhlade vybudovanie kanalizácie v obci Oravský Biely Potok a napojenie aglomerácie Habovka (zrušenie 2 ČOV Podbiel a ČOV Habovka),

3.1.10 odstraňovanie povodňových škôd,

3.1.11 preventívne protipovodňové opatrenia v povodiach drobných tokov,

3.2 Energetické stavby

3.2.4 stavby, súvisiace s plynifikáciou v okresoch Žilinského kraja,

3.2.5 stavby súvisiace s inováciou už vybudovaných CZT a kogeneračnými zdrojmi na výrobu elektriny a tepla,

3.4 Stavby na zneškodňovanie, využívanie a spracovanie odpadov

3.4.2 Stavby a zariadenia na zneškodňovanie, dotried'ovanie, kompostovanie a recykláciu odpadov,

3.5 verejná vybavenosť, dopravná a technická infraštruktúra v strediskách cestovného ruchu a kúpeľníctva vymenovaných v kapitole 2.9 Rekreačia, cestovný ruch a kúpeľníctvo a vyznačených v grafickej časti ZaD ÚPN VÚC ako:

3.5.3 strediská turizmu regionálneho významu.

Druhy stavieb a aktivity, ktoré spadajú pod verejnoprospešné stavby, sú určené opatrením 2.1 Rozvoj infraštruktúry, cestovného ruchu Programového doplnku Sektorového operačného plánu Priemysel a služby.

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb je možné podľa § 108 zákona 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zákona č.103/1990 Zb., zákona č.262/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.199/1995 Z.z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky c.136/1995 Z.z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky c.286/1996 Z.z., zákona č.229/1997 Z.z., zákona č.

175/1999 Z.z., zákona 237/2000 Z.z., zákona č.416/2001 Z.z. zákona č. 553/2001 Z.z. a nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č.217/2002 Z.z. pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

E. ZHODNOTENIE VÝZNAMU OBCE V ŠTRUKTÚRE OSÍDLENIA

Obec Nižná patrí do okresu Tvrdošín. Leží na sídelnej rozvojovej osi regionálneho významu, spájajúcej Liptov s Oravou (Ružomberok - Dolný Kubín - Tvrdošín - Trstená). Podľa ÚPN-VÚC Žilinského kraja, Zmien a doplnkov č.4 je Nižná spolu s Tvrdošínom a Trstenou súčasťou jadra aglomerácie mesta Tvrdošín, zároveň spolu s ďalšími obcami (Čimhová, Liesek, Podbiel, Štefanov nad Oravou) tvorí prímestské pásmo uvedenej aglomerácie.

Centrálna časť obce leží na trase cesty I. triedy č.59 Banská Bystrica - Ružomberok - Dolný Kubín - Trstená - Poľsko, ktorá ako súčasť medzinárodnej trasy E 77 je tranzitnou trasou pre kamiónovú aj turistickú dopravu v severojužnom smere. Cesta I/59 od Ružomberka po hraničný prechod v Trstenej je zároveň súčasťou súčasťou Veľkého Tatranského okruhu. Miestna časť Zemianska Dedina je koncovou zástavbou na ceste III. triedy č.059038, ktorá začína križovatkou medzi Nižnou a Tvrdošínom. Zastavaná časť obce v Studenej doline (Nižniansky mlyn) je na trase cesty II. triedy č. 584, ktorá sa na cestu I/59 napája v obci Podbiel a pokračuje cez Zuberec na Liptov. Obec Nižná je na trase železničnej trate III. kategórie č. 181 so železničnou stanicou v centrálnej časti obce.

Obec je napriek zániku OTF významným zdrojom pracovných príležitostí pre vlastných obyvateľov, ako aj obyvateľov Tvrdošína a ostatných blízkych obcí. Najviac pracovných príležitostí je v sekundárnom sektore (priemyselná výroba), menej v primárnom sektore (poľnohospodárstvo) a v terciálnej sfére (sociálna infraštruktúra, turizmus).

Nižná patrí do záujmového územia okresného mesta Tvrdošín, kde je umiestnená prevažná časť zariadení vyššej vybavenosti z oblasti štátnej správy, stredné školy, konzultačné stredisko Univerzity M. Bela v Banskej Bystrici, niektoré druhy kultúrnych a sociálnych zariadení, špecializovaných predajní a služieb. Vyššia vybavenosť z oblasti zdravotníctva je zabezpečovaná v Trstenej.

V navrhovanej regionálnej priestorovej a funkčnej štruktúre odvetvia rekreácie podľa ÚPN-VÚC Žilinského kraja je okres Tvrdošín súčasťou Oravského regiónu cestovného ruchu. Obec Nižná patrí do Hornooravskej oblasti, rekreačného územného celku Tvrdošín a rekreačného krajinného celku Oravská Priehrada. Hlavným turistickým nástupným centrom okresu a zároveň východiskovým centrom RKC je mesto Tvrdošín. V riešenom katastrálnom území je v rámci ÚPN-VÚC Žilinského kraja navrhnutá aglomerácia rekreačných útvarov (AGL RÚ) Nižná regionálneho významu, ktorú tvorí základňa rekreácie (ZR) Ráztočka, ZR Prasatín, základňa turizmu (ZT) Nižniansky Mlyn a v aglomerácii RÚ Podbiel celoštátneho významu tu zasahuje ZT Studená. Hlavnou sezónou pre AGL RÚ Nižná je zima, navrhované je zvýšenie návštevnosti zo súčasných 1000 osôb/deň na 1600 osôb/deň. Predpokladá sa dobudovanie vybavenosti obce a nová výstavba vo všetkých rekreačných útvaroch s formami cestovného - letný a zimný pobyt v horách. Pre AGL RÚ Podbiel je podľa ÚPN VÚC hlavnou sezónou zima, navrhované zvýšenie návštevnosti zo súčasných 400 na 1800 osôb/deň, predpokladaná je dostavba a nová výstavba v rekreačných útvaroch, s formami cestovného ruchu letný a zimný turizmus a vidiecky turizmus.

F. POŽIADAVKY NA RIEŠENIE ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA OBCE

Záujmové územie je územie priľahlé k územiu obce, v ktorom prevládajú súčasné alebo

výhľadové vzťahy k obci a ktorého usporiadanie je potrebné riešiť vo vzájomnej funkčnej a technickej súvislosti s územím obce. Z hľadiska funkčných a technických súvislostí je za takéto územie možné pokladať územie okresného mesta Tvrdošín, s ktorým (spolu s Trstenou) tvorí obec jadro aglomerácie a územie obce Podbiel:

- obec Nižná využíva spolu s Tvrdošínom čiastočne spoločné alebo prepojené systémy sietí technickej infraštruktúry (tepelné hospodárstvo, kanalizácia a ČOV, čiastočne vodovod, elektrina, spoje),
- obyvatelia okresného mesta a obce Nižná spoločne využívajú niektoré zariadenia občianskej vybavenosti umiestnené v Nižnej a v Tvrdošíne (najmä vyššia vybavenosť z oblasti verejnej správy, školstva, kultúry, športu, obchodu a služieb),
- obyvatelia okresného mesta a ďalších okolitých obcí využívajú zdroje pracovných príležitostí v Nižnej - najmä v sekundárnej sfére, zároveň časť obyvateľov Nižnej dochádza za prácou do Tvrdošína (najmä v terciálnej sfére),
- vzhľadom k polohe obce sa časť výstavby rodinných domov pre potreby obyvateľov okresného mesta realizuje v katastrálnych územiach Nižná a Zemianska Dedina,
- základňa turizmu Nižniansky Mlyn v Studenej doline nadväzuje na zastavané územie a infraštruktúru obce Podbiel.

G. ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE A PROGNOZY

G.1 Vývoj počtu obyvateľov obce

Po roku 1989 nastalo postupné spomalenie demografického vývoja, zmenilo sa reprodukčné správanie sa obyvateľstva – znížila sa pôrodnosť, zvyšuje sa pohyb obyvateľstva. Vývoj počtu obyvateľov odráža vplyv viacerých faktorov - najmä vekovú skladbu obyvateľov, rovnováhu v počte mužov a žien, počet pracovných príležitostí v obci a v prijateľnej dochádzkovej vzdialenosti, dostatok disponibilných plôch pre rozvoj obce, ale aj bytovú, hospodársku a sociálnu politiku štátu. Napriek tomu, že demografický vývoj na Slovensku je charakterizovaný postupným spomaľovaním reprodukcie obyvateľstva, región okresu Tvrdošín zaujíma v oblasti prirodzeného rastu populácie v celorepublikovom meradle popredné pozície.

Obec Nižná mala k 31.12.2010 4041 obyvateľov, z toho 2024 žien a 2017 mužov. Pri sčítaní obyvateľov, domov a bytov k 26.5.2001 mala obec 4073 trvale bývajúcich obyvateľov, z toho 2039 žien a 2034 mužov. Do roku 2001 počet obyvateľov obce stúpala, v rokoch 2001 – 2009 došlo k miernemu poklesu, v roku 2010 počet obyvateľov obce znova mierne stúpol. Pôrodnosť v obci (v priemere 9,5 % od r. 2001) je na úrovni priemeru za SR.

V období od sčítania v roku 2001 do roku 2010 má priemerný ročný prírastok zápornú hodnotu 0,09 %. V okrese Tvrdošín naproti tomu je priemerný ročný prírastok kladný s hodnotou 0,30 %.

Dlhodobý vývoj počtu obyvateľov obce Nižná je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

Rok	1778	1828	1870	1910	1930	1950	1970	1980	1991	2001	2010
Počet obyvateľov	769	1433	1426	1092	1066	1367	3662	3822	3910	4073	4041

Zloženie obyvateľstva podľa charakteristických vekových skupín, index vitality

Z nasledujúcej tabuľky je zrejmé, že veková skladba obyvateľstva obce sa zhoršuje. V roku 1991 index vitality charakterizoval stabilizovaný typ populácie, tesne pod hranicou rastúceho typu. Do roku 2001 klesol index vitality na 133,3 – táto hodnota je v pásme, charakterizujúcom typ populácie stabilizovaný až stagnujúci. V súčasnosti index vitality v obci klesol na 90,6, pričom hodnoty indexu menšie ako 120 charakterizujú typ ubúdajúcej populácie, ktorá nie je schopná rásť prirodzeným prírastkom. Počet obyvateľov v produktívnom veku je relatívne stabilný, ale znižuje sa počet obyvateľov v predproduktívnom veku a zvyšuje počet obyvateľov v poproduktívnom veku.

Počet obyvateľov obce a okresu Tvrdošín, ich veková skladba

	Počet obyvateľov	Predprodukt. vek		Produktívny vek		Poprodukt. vek		Index vitality
		Počet	%	Počet	%	Počet	%	
Obec Nižná sčítanie 1991	3910	989	25,3	2414	61,7	507	13,0	195,1
Obec Nižná sčítanie 26.05.2001	4073	866	21,2	2422	59,5	785	19,3	133,3
Obec Nižná stav k 31.12.2009	4033	606	15,0	2483	61,6	944	23,4	90,6
Okres Tvrdošín spolu SOBD 2001	35 154	8 542	24,3	21 936	62,4	4 676	13,3	182,7
Okres Tvrdošín stav k 31.12.2009	35 996	6 856	19,0	22 993	63,9	6 147	17,1	111,5

Pozn. Tabuľka bola spracovaná s použitím údajov o počte obyvateľov a vekovej skladbe zo zdroja: *Štatistický úrad SR – Informačný systém Mestskej a obecnej štatistiky*.

Z tabuľky vyplýva, že veková skladba obyvateľov obce je nepriaznivejšia ako veková skladba obyvateľov okresu – v obci je nižší podiel obyvateľov v predproduktívnom a produktívnom veku a vyšší podiel obyvateľov v poproduktívnom veku. Možno konštatovať, že v období od roku 1991 sa postupne zhoršuje veková skladba obyvateľov obce aj okresu.

V Žilinskom kraji sa v období do roku 2015 predpokladá postupné zhoršovanie vekovej skladby obyvateľov a zmena typu populácie zo stabilizovanej až stagnujúcej (index vitality v rozmedzí 120 – 200) na ubúdajúcu (index vitality menší ako 120) v období po roku 2005. V najbližších rokoch sa predpokladá ďalšie zhoršovanie vekovej skladby obyvateľov kraja aj okresu. Z hľadiska typu populácie predpokladáme, že v návrhovom období do roku 2030 index vitality nedosiahne hodnotu 120, čo znamená, že sa typ populácie (ubúdajúca) nezmení.

Index maskulinity

K 31.12.2010 bol počet mužov v obci 2017 a žien 2024 (zdroj: *Obec Nižná*). V prepočte na 1000 mužov v obci pripadá 1003 žien, čo sa nepokladá za výrazné porušenie početnej rovnováhy medzi mužmi a ženami.

Bilancia pohybu obyvateľstva (zdroj: Evidencia obyvateľstva obce Nižná)

Rok	naro- dení	zomre- lí	prirodzený prírastok	pristá- hovaní	odstáho- vaní	migračné saldo	celkový prírastok	počet obyva- teľov k 31.12.
2001	45	37	+8	60	61	-1	+7	4046
2002	46	21	+25	63	77	-14	+11	4057
2003	45	35	+10	37	75	-38	-28	4029
2004	40	24	+16	44	72	-28	-12	4017
2005	33	25	+8	51	67	-16	-8	4009
2006	28	35	-7	47	50	-3	-10	3999
2007	32	30	+2	34	49	-15	-13	3986
2008	34	36	-2	40	41	-1	-3	3983
2009	42	51	-9	46	58	-12	-21	3962

Pozn. Tabuľka bola spracovaná bez korekcií s použitím údajov, poskytnutých Obecným úradom v Nižnej. Údaje o počte obyvateľov vykazujú oproti údajom z databázy Štatistického úradu SR (MOŠ) mierne odchýlky.

Počet obyvateľov obce do roku 2005 mierne rástol prirodzeným prírastkom a zároveň klesal záporným migračným saldom, pričom prirodzený prírastok (+67 obyv./5 rokov) bol nižší ako migračné saldo (-97 obyvateľov/ 5 rokov). V rokoch 2006 – 2009 obyvateľov ubúdalo prirodzeným prírastkom (-16 obyvateľov/ 4 roky) aj záporným migračným saldom (-31 obyvateľov/ 4 roky). V období rokov 2001 – 2009 počet obyvateľov Nižnej klesol o 84 osôb.

Pre obdobie do roku 2015 ÚPN – VÚC Žilinského kraja predpokladal nerovnomerný vývoj – do roku 2005 intenzívnejší s indexom rastu 102,2 a v rokoch 2006 – 2015 pomalší vývoj a indexom rastu 101,2 (v okrese Tvrdošín 102,7).

Hospodárska základňa obce, založená najmä na pracovných príležitostiach v sekundárnom a terciálnom sektore je dobrá a je potrebné vytvoriť predpoklady na jej ďalšie zlepšenie v návrhovom období. Dobré podmienky pre bytovú výstavbu sú predpokladom na zlepšenie vekovej štruktúry obyvateľstva.

Na základe vyhodnotenia uvedených východísk ***predpokladáme nasledovný vývoj počtu obyvateľov obce :***

Rok	Počet obyvateľov	%	Priemerný ročný prírastok za posledné obdobie v %
1 991	3 910	100,0	-
2 001	4 073	104,2	+ 0,42
2 010	4 041	103,4	- 0,09
2 020	4 100	104,9	+ 0,15
2 030	4 200	107,4	+ 0,24

G.2 Ekonomická aktivita obyvateľov, pracovné príležitosti

Pri sčítaní v roku 2001 bolo v obci 1 981 (48,6 %) ekonomicky aktívnych osôb, z toho 1042 mužov (52,6 %) a 939 žien (47,9 %). Podiel ekonomicky aktívnych osôb je na úrovni

okresného priemeru. Z 2422 obyvateľov v produktívnom veku bolo ekonomicky aktívnych 81,8 %.

Počet uchádzačov o zamestnanie

Rok		2005	2006	2007	2008	2009
Nižná	Muži	102	56	62	83	161
	Ženy	67	51	42	69	99
	Spolu	169	107	104	152	260

Najvyšší počet uchádzačov o zamestnanie bol v rokoch 2005 a 2009, stúpajúci trend je zrejmý od roku 2008. Vývoj počtu uchádzačov o zamestnanie v obci kopíruje vývoj počtu uchádzačov o zamestnanie v celom okrese Tvrdošín.

Hospodárska základňa obce je dobre rozvinutá, s najviac zastúpeným sekundárnym sektorom a terciálnym sektorom. Najmenej zastúpený je primárny sektor. Bilanciu pracovných príležitostí priaznivo ovplyvňuje poloha obce ako súčasti aglomerácie Nižná – Tvrdošín – Trstená, ktorá je zdrojom pracovných príležitostí predovšetkým v sekundárnom aj terciálnom sektore.

V ďalších rokoch predpokladáme zvýšenie počtu pracovných príležitostí najmä v sekundárnej sfére (najmä možnosti intenzifikácie súčasných výrobných plôch) a v terciálnej sfére (predpokladaný rozvoj služieb pre turizmus).

G.3 Bytový a domový fond

Pri sčítaní v roku 1991 bolo v obci 1146 bytových jednotiek, z toho trvale obývaných 1074 (93,7 %). Celkový počet domov bol 646, z toho trvale obývaných 582 (90,1 %). Trvale obývaných rodinných domov bolo 545.

Podľa výsledkov sčítania v roku 2001 bolo v obci 1245 bytových jednotiek, z toho trvale obývaných 1135 (91,2 %). Celkový počet domov bol 708, z toho trvale obývaných 616. Trvale obývaných rodinných domov bolo 558, trvale obývaných bytov v rodinných domoch bolo 564. V roku 2001 dosiahol počet trvale obývaných bytov v obci 297/1000 obyvateľov (priemer SR 307/1000 obyv., priemer EÚ je viac ako 400 bytov/1000 obyv.) a 306 bytov/1000 obyvateľov v celkovom bytovom fonde vrátane neobývaných bytov (SR 345/1000 obyv.). V obci sú rovnocenne zastúpené individuálne i hromadné formy bývania. V roku 2001 pripadalo v obci na 1 obyvateľa priemerne 15,4 m² obytnej plochy – na Slovensku to bolo 14,8 m², vo vyspelých krajinách EÚ 30 – 40 m².

Podľa údajov obecného úradu bolo v obci k 1.1.2011 spolu 1332 bytov, obytných domov bolo spolu 702, z toho rodinných domov 663 a bytových domov 39. Z celkového počtu bytov bolo v miestnej časti Zemianska Dedina spolu 70 bytov, obytných domov 65, z toho rodinných domov 64 a bytový dom 1.

Za posledné desaťročie podiel trvale obývaných bytov mierne klesol z 93,7 % v roku 1991 na 91,2 % v roku 2001 (trvale neobývaných bytov bolo 110). V návrhovom období predpokladáme zachovanie súčasnej úrovne počtu trvale neobývaných domov.

Na 1 trvale obývaný byt pripadalo v Nižnej 3,59 obyvateľa pri sčítaní v roku 2001 (3,64 obyvateľa na 1 trvale obývaný byt pri sčítaní v roku 1991).

V Žilinskom kraji pripadalo pri sčítaní v roku 2001 pripadalo 3,42 obyvateľa/1 byt, v okrese Tvrdošín 3,87 obyvateľa/1 byt. Obývanosť bytového fondu v obci je teda vyššia ako v kraji, ale nižšia ako v okrese Tvrdošín.

Koeficient obývanosti – stav podľa výsledkov sčítaní a predpokladaný vývoj podľa ÚPN-VÚC Žilinského kraja (pre porovnanie uvádzame obec Nižná)

	1991	2001	2015
okres Tvrdošín	3,87	3,87	3,62
Nižná	3,64	3,59	

Podľa výsledkov posledného sčítania v roku 2001 sa koeficient obývanosti v obci oproti roku 1991 mierne znížil. V najbližších rokoch predpokladáme v súlade so všeobecným trendom vo vyspelých štátoch a prognózami v ÚPN-VÚC Žilinského kraja ďalšie znižovanie koeficientu obývanosti v obci nasledovne :

v roku 1 991	3,64 obyv. / 1 byt
v roku 2 001	3,59 obyv. / 1 byt
v roku 2 020	3,35 obyv. / 1 byt
v roku 2 030	3,20 obyv. / 1 byt

Predpokladáme, že v návrhovom období do roku 2 030 sa bude potreba nových bytov v obci uspokojovať najmä výstavbou rodinných domov. Hromadnú bytovú výstavbu predpokladáme najmä formou strešných nadstavieb na existujúcich bytových domoch.

Z hľadiska nákladov na technickú infraštruktúru je najvýhodnejšou formou intenzifikácia súčasných obytných plôch strešnými nadstavbami na existujúcich objektoch hromadnej bytovej zástavby a využitie prelúk medzi existujúcou zástavbou pozdĺž existujúcich komunikácií. Forma strešných nadstavieb je pre obec perspektívna vzhľadom na vysoký podiel bytových domov. Možnosti výstavby rodinných domov v prelukách sú obmedzené vzhľadom na sústredenú výstavbu rodinných domov v nových lokalitách v predchádzajúcich desaťročiach.

Pre predpokladaný počet 4 200 obyvateľov obce v roku 2 030 a pre dosiahnutie obývanosti 3,20 obyvateľa/ byt je v roku 2030 potrebný celkový počet 1 313 bytov – t.j. pri zachovaní súčasného podielu trvale neobývaných bytov (9 %) je do roku 2 030 potrebné postaviť približne 130 bytov.

Na základe predpokladu, že k cieľovému roku 2030 budú niektoré lokality len rozostavané, je v územnom pláne potrebné pripraviť obytné plochy väčšie o primeranú urbanistickú rezervu.

H. OSOBITNÉ POŽIADAVKY NA URBANISTICKÚ KOMPOZÍCIU OBCE

Obec má niekoľko relatívne samostatných, štruktúrou zástavby odlišných obytných častí :

- pôvodná najstaršia časť obce okolo cesty I/59 má vidiecky charakter uličnej radovej zástavby, v povojnovom období pribudli súbežné ulice s nízkopodlažnou zástavbou rodinných domov pozdĺž železnice a na južnom svahu Ostražice okolo kostola, ktorý tvoril historickú dominantu pôvodnej obce;
- centrálna časť obce medzi železničnou traťou a riekou Orava vznikla v povojnových rokoch v súvislosti s rozvojom priemyslu v obci – táto časť má mestský charakter a je tvorená viacpodlažnou bytovou zástavbou, doplnenou objektami vybavenosti pozdĺž hlavnej osi, spájajúcej dopravný uzol pri nástupe do priemyselnej zóny na východnom okraji s kultúrnym, spoločenským a športovým centrom na západnom okraji;

- „Malá Orava“ a „Vršok – Ostrvka“ – na ľavom brehu rieky Oravy, lokalita tvorená prevažne sústredenou zástavbou rodinných domov, budovaných postupne a plánovite zdola – nahor od 50-tych rokov minulého storočia. Rozvoj tejto lokality je taktiež spojený s miestnymi zdrojmi pracovných príležitostí v elektrotechnickom priemysle;
- miestna časť Zemianska Dedina má vidiecky charakter uličnej radovej zástavby s prevažne obytnou funkciou. Je umiestnená v údolí potoka Hlodočín, od Nižnej ju oddeľuje bralo Ostražice;

Funkčnú a priestorovú štruktúru obce dopĺňajú výrobné plochy na západnom okraji obce pozdĺž cesty I/59 v smere od Podbiela, rozsiahle je výrobné územie, tvorené bývalým areálom OTF na východnom okraji obce medzi železničnou traťou a riekou Orava.

Relatívne izolované sú plochy poľnohospodárskych dvorov v Studenej doline za Podbielom a v tejto doline aj novobudované rekreačné lokality pri Nižnianskom mlyne.

Pôvodná urbanistická štruktúra a parcelácia sa zachovala v najstaršej časti obce pozdĺž hlavnej cesty a v miestnej časti Zemianska Dedina. Z historických objektov sa zachovali kostoly v obidvoch najstarších častiach obce (Nižná, Zemianska Dedina).

Súčasná urbanistická štruktúra obce je kompaktná, ale chýbajú vzájomné priestorové a funkčné väzby medzi jednotlivými obytnými časťami. Nová „mestská“ časť obce vznikla ako samostatné sídlisko bez akejkoľvek nadväznosti na pôvodnú obec. Starej zástavbe dominuje kostol, v novej časti sú dve dominanty – jedným pólom je výšková budova bývalej administratívy OTF, druhým pólom je viacpodlažná budova hotela Radar. V málo hierarchizovanej štruktúre je obtiažne určiť ťažiskovú polohu celého sídla.

Za hlavnú kompozičnú pozdĺžnu os sídla je napriek uvedeným nedostatkom možné pokladať spojnicu dopravného uzla (železničná a autobusová stanica) pri vstupe do priemyselnej zóny bývalej OTF na jednej strane a Kultúrneho domu s hotelom Radar na strane druhej. Táto os je lemovaná už v súčasnosti viacpodlažnými bytovými domami a objektami občianskej vybavenosti. Pričná os v smere sever – juh je v štruktúre naznačená ako spojnicou kostol Nižná – fara – cez železničné priecestie k hotelu Radar a ďalej cez pešiu lávku na ľavý breh rieky Orava s obytnou zónou „Malá Orava“ a športovo – rekreačnou zónou Uhľiská pod Prasatínom. Uvedené osi s verejnými priestranstvami na koncoch môžu vytvoriť jednotiacu kostru urbanistickej štruktúry sídla a ich význam je potrebné v návrhu vyjadriť zodpovedajúcim funkčným využitím a priestorovým usporiadaním.

Drobná zástavba solitérnych rodinných domov i občianskej vybavenosti by mala naďalej zostať základným charakteristickým prvkom pôvodnej najstaršej časti obce, aj miestnej časti Zemianska Dedina. Nová zástavba by mala rešpektovať prostredie a okolitú zástavbu, používať tvaroslovné prvky regionálnej (oravskej) architektúry, zároveň by mala mať súčasný architektonický výraz.

Dôležitá je harmonizácia urbanistickej štruktúry s okolitým krajinným prostredím. Na vyvýšených, pohľadovo exponovaných polohách zabezpečiť nenarušenie súčasnej sídelnej štruktúry nevhodnou schématickou zástavbou. Urbanistickou koncepciou vytvoriť podmienky aj pre uplatnenie prírodných dominánt, sídelnej a krajinnej zelene.

I. OSOBITNÉ POŽIADAVKY NA OBNOVU, PRESTAVBU A ASANÁCIU

Zastavané územie obce je tvorené najmä obytnými plochami rodinných domov - v najstaršej časti obce (pozdĺž hlavných ciest a v ich blízkosti) je domový fond v súkromnom vlastníctve priebežne obnovovaný, príp. prestavovaný. V častiach zastavaného územia, vzdialenejších od centra, je nová obytná zástavba rodinných domov z posledných desaťročí

v dobrom stavebnotechnickom stave. Z uvedených dôvodov nepredpokladáme v obytnom území žiadnu veľkoplošnú obnovu, prestavbu alebo asanáciu.

Navrhnuť na obnovu, prestavbu alebo asanáciu je potrebné najmä :

- objekty s nevyhovujúcim stavebno-technickým stavom v areáli poľnohospodárskeho družstva na začiatku obce (nevyužívané objekty poľnohospodárskej prvovýroby, objekty skladov, a pod.),
- objekty s nevyhovujúcim stavebno-technickým stavom v areáli bývalej OTF,
- solitérne objekty s nevyhovujúcim stavebno-technickým stavom (schátralé a nevyužívané obytné domy, hospodárske budovy a pod.).

J. POŽIADAVKY NA RIEŠENIE ROZVOJA DOPRAVY A KONCEPCIE TECHNICKÉHO VYBAVENIA

Dopravne je obec napojená cestou I. triedy č.59 Banská Bystrica - Ružomberok - Dolný Kubín - Trstená - Poľsko. Na cestu I/59 sa v Podbieli pripája cesta II. triedy č.584 Podbiel - Zuberec - Liptov, na ktorú je dopravne napojená časť katastrálneho územia Nižná, ktorá je v Studenej doline. Medzi Nižnou a Tvrdošínom sa na cestu I/59 napája cesta III. triedy č.059038, ktorá zabezpečuje dopravné napojenie miestnej časti Zemianska Dedina. Obec je na trase železničnej trate III. kategórie č. 181 so železničnou stanicou v centre. Základnú komunikačnú kostru obce vytvára cesta I/59, na ktorú sa v obci pripája sieť miestnych komunikácií.

Vodou je obec zásobovaná z verejného vodovodu, ktorý je napojený na vodný zdroj Rezbárova baňa s kapacitou $27,3 \text{ l.s}^{-2}$ v katastrálnom území Oravský Biely Potok. Akumulácia je zabezpečená vodojemom „Malá Orava“ s kapacitou $2 \times 150 \text{ m}^3$ (628,0 – 631,3 m n.m.) pre I. a II. tlakové pásmo na ľavom brehu rieky Orava a vodojemom „Nad kostolom“ s kapacitou 650 m^3 (601,0 – 604,0 m n.m.) pre I. tlakové pásmo pre zástavbu na pravom brehu rieky Orava a Krásnu Hôrku, patriacu k Tvrdošínu. Cez obec prechádza trasa Oravského skupinového vodovodu, s ktorým je vodovodný systém obce prepojený kapacitne nedostačujúcim potrubím..

Verejný vodovod je vybudovaný aj v miestnej časti Zemianska Dedina. Napojený je na pramene č.1 a č.2 v severozápadnej časti obce s kapacitou $0,6 \text{ l. s}^{-2}$, akumulácia je zabezpečená vodojemom s kapacitou 100 m^3 (654,7 – 658,0 m n.m.). Pre lokalitu Svrčková a pri Nižnianskom Mlyne je plánovaná výstavba vodojemu s kapacitou $2 \times 50 \text{ m}^3$.

V obci je vybudovaná gravitačná jednotná kanalizácia, ktorá je súčasťou SKK Trstená - Nižná - Tvrdošín. Odpadové vody sú čistené v ČOV Nižná. Miestna časť Zemianska Dedina v súčasnosti nemá zabezpečené zneškodňovanie odpadových vôd. Splaškové odpadové vody sú zachytávané do domových žúmp, dažďové vody sú povrchovo odvedené do miestnych vodných tokov. Projektovo je pripravené napojenie kanalizácie obcí v Studenej doline do ČOV v Nižnej a vybudovanie splaškovej kanalizácie v Zemianskej Dedine so zaústením do SKK Nižná - Tvrdošín - Trstená.

Elektrickou energiou je obec zásobovaná z elektrickej stanice 110/22 kV, umiestnenej na začiatku cesty do Zemianskej Dediny, prostredníctvom dvoch káblových vedení, zaústenných do vstupnej 22 kV rozvodne závodu Orava. Na území Nižnej je 16 trafostaníc v správe a majetku SSE Žilina a 13 trafostaníc v správe iných prevádzkovateľov. V Zemianskej Dedine je 1 trafostanica v správe SSE a 1 trafostanica iného prevádzkovateľa.

Obec je zásobovaná zemným plynom z Oravského VTL plynovodu Dlhá nad Oravou – Trstená – Liesek cez VTL prípojku a regulačnú stanicu plynu v Nižnej. Priemyselná časť na východnom okraji je napojená z regulačnej stanice Nižná OTF.

Centrálna časť obce s hromadnou bytovou výstavbou je zásobovaná teplom z centrálného zdroja na biomasu a zemný plyn, ktorý je umiestnený v areáli bývalej OTF a v súčasnosti je v správe KOMTERM, a.s. Žilina. Vykurovanie rodinných domov je lokálnymi zdrojmi prevažne na plyn (80 %) a tuhé palivá (20 %).

Z hľadiska telekomunikácií okres Tvrdošín patrí do primárnej oblasti s centrom Martin a sekundárnej oblasti s centrom Žilina. V obci je samostatné pracovisko pošty.

Požiadavky na riešenie dopravy a koncepcie technického vybavenia:

- navrhnuť základný komunikačný systém obce tak, aby rešpektoval špecifiká územia a súčasne zabezpečil všetky prepravné vzťahy vznikajúce v území,
- navrhnuť odstránenie bodových a líniových závad komunikácií v riešenom území - predovšetkým homogenizáciu parametrov ciest I – III. triedy v riešenom území, zabezpečenie nechránených železničných priecestí, dobudovanie chodníkov pozdĺž frekventovaných úsekov ciest (I/59 od ČS po obec) a miestnych komunikácií, zriadenie výhybní a obrátíšť na jednopruhových obojsmerných miestnych komunikáciách, zlepšenie funkčných parametrov vytypovaných miestnych komunikácií,
- vypracovať návrh statickej dopravy v zmysle STN 73 6110, navrhnuť v riešenom území dostatočný počet plôch pre statickú dopravu, vychádzajúci z výhľadového stupňa osobnej automobilizácie 1:3 a platnej STN, riešiť dostatočné množstvo parkovísk a odstavných plôch v ťažiskových priestoroch obce, pri objektoch verejnoprospešnej občianskej vybavenosti, pri ostatných objektoch a prevádzkach je dostatok parkovacích miest povinný zabezpečiť prevádzkovateľ (investor) stavby na vlastnom pozemku prevádzkovaného objektu alebo prevádzky,
- komunikácie, dopravné plochy a zariadenia navrhnuť tak, aby v max. možnej miere akceptovali požiadavku trvale udržateľnej dopravy (v rámci trvale udržateľného životného prostredia),
- rezervovať územie pre trasu R3 v úseku Tvrdošín – Nižná podľa vypracovanej dokumentácie pre stavebné povolenie a v úseku Nižná – Dlhá nad Oravou podľa vypracovanej dokumentácie pre územné rozhodnutie, pri návrhu funkčného využitia územia v ochrannom pásme rýchlostnej cesty rešpektovať platné ustanovenia cestného zákona,
- rešpektovať a vyznačiť ochranné pásma ciest mimo zastavaného územia obce v zmysle cestného zákona,
- mimo zastavané územie rezervovať koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie cesty I. triedy v kategórii C 11,5/80; pre cesty II. triedy v kategórii C 9,5/70, pre cesty III. triedy v kategórii C 7,5/60;
- v zastavanom území rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty I. triedy v kategórii MZ 14/60, v stiesnených úsekoch v kategórii C 9,5/70 a vo funkčnej triede B 1, pre cesty III. triedy v kategórii MZ 8,5 (8,0)/ 50, vo funkčnej triede B 3,
- dopravné napojenia na existujúcu sieť riešiť systémom obslužných komunikácií a ich následným napojením na cesty vyššieho dopravného významu v súlade s platnými STN;
- prehodnotiť spôsob obsluhy územia hromadnou dopravou a navrhnuť jej organizáciu vo vzťahu k predpokladanému rozvoju, vrátane situovania vyhovujúcich zastávok autobusovej dopravy so samostatnými zastávkovými pruhmi a bezpečným prístupom peších k za-

stávkam, vyznačiť pešiu dostupnosť zastávok HD, riešiť zastávkové pruhy HD na ceste I/59,

- venovať dostatočnú pozornosť vedeniu komunikácií pre nemotorovú dopravu – peší pohyb a cyklistov, cyklistické a pešie trasy vyznačiť i v širších vzťahoch k príslušnému územiu, zapojiť územie obce do celoslovenského systému cykloturistických trás, cyklistické a pešie trasy navrhnuť v zmysle 73 6110,
- posúdiť nepriaznivé vplyvy z dopravy a v prípade potreby navrhnuť opatrenia na zníženie škodlivých vplyvov cestnej dopravy (hluk, exhaláty),
- vo výkrese dopravy vyznačiť dopravné trasy, dopravné zariadenia a ich parametre, navrhnuť a vyznačiť výhľadové kategórie a funkčné triedy ciest I., II. a III. triedy v zmysle platných STN a vyššie uvedených požiadaviek,
- pri výpočte výhľadového zaťaženia cestných komunikácií vychádzať z výsledkov celostátneho sčítania dopravy,
- prehodnotiť kapacitu existujúcich zariadení technickej infraštruktúry s ohľadom na plánovaný počet obyvateľov, rozvoj všetkých základných funkcií sídla v návrhovom období a navrhnuť doplnenie sietí technickej infraštruktúry v nových lokalitách,
- riešiť vyhovujúce prepojenie vodovodnej siete obce s OSV a za účelom zabezpečenia potrebného tlaku vody pre objekty v ľavobrežnej časti obce nad kótou 605 m n.m. je potrebné navrhnuť automatickú tlakovú stanicu,
- z hľadiska vodných tokov pri návrhu rešpektovať platný zákon o vodách a príslušné platné technické normy,
- zachovať manipulačný pás pre opravy, údržbu a povodňovú aktivitu a ochranné pásmo min. 6 m od brehovej čiary, resp. vzdušnej päty hrádze vodohospodársky významných vodných tokov Orava a Studený potok a min. 4 m obojstranne od brehovej čiary ostatných vodných tokov,
- do návrhu zahrnúť opatrenia na zachovanie retenčnej schopnosti územia,
- VN vedenia v zastavanom území riešiť ako zemné káblové so zokruhovaním z dôvodu zabezpečenia spoľahlivosti a plynulosti elektrickej energie, existujúce vzdušné VN vedenia v zastavanom území navrhnuť na zrušenie a nahradenie podzemnými káblovými vedeniami,
- trafostanice riešiť ako kioskové výkonovo do 630 kVA, v prípade požiadavky na výkon do 250 kVA kompaktné, umiestnenie trafostaníc v jednotlivých lokalitách riešiť podľa požadovaného výkonu tak, aby jednotlivé NN vedenia neprekračovali 350 m a boli umiestnené pri najväčšom požadovanom odbere v lokalite,
- vedenia nízkeho napätia riešiť ako zemné káblové so zokruhovaním z dôvodu zabezpečenia spoľahlivosti a plynulosti dodávky elektrickej energie. Pri výstavbe iných zemných inžinierskych sietí dodržať ochranné pásmo od zemného káblového vedenia v zmysle zák. č.656/2004 Z.z. - §36, manipulačný priestor od podperných bodov 1 meter a neporušenie ich stability, elektromerné rozvádzače plánovanej zástavby riešiť na verejne prístupnom mieste,
- v zastavanom území obce navrhnuť nahradenie existujúcich vzdušných telekomunikačných sietí za podzemné káblové,
- rešpektovať ochranné pásma zariadení a líniových vedení všetkých druhov technickej infraštruktúry v riešenom území.

K. POŽIADAVKY Z HĽADISKA OCHRANY TRÁS NADRADENÝCH SYSTÉMOV DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA

V územnom pláne je potrebné zohľadniť trasy existujúcich sietí technickej infraštruktúry a známe zámery plánovaných sietí technickej infraštruktúry, najmä :

- rezervovať územie pre trasu rýchlostnej cesty R3 v úseku Tvrdošín - Nižná podľa vypracovanej dokumentácie pre stavebné povolenie a v úseku Nižná - Dlhá nad Oravou podľa vypracovanej dokumentácie pre územné rozhodnutie,
- rešpektovať a vyznačiť pripravované rozvojové zámery na výstavbu vodovodných a kanalizačných zariadení (Nižná - VDJ Pri Mlyne, odkanalizovanie obcí v Studenej doline s napojením na ČOV Nižná, Intenzifikácia ČOV Nižná, Nižná - Zemianska Dedina - splašková kanalizácia),

Ochranné pásma objektov a líniových vedení technickej infraštruktúry (cesty, trafostanice, VN elektrické vedenia, vodovody, kanalizačné trasy, plynovody, telekomunikačné vedenia a pod.) stanoviť v súlade s právnymi predpismi a technickými normami, platnými v čase spracovania návrhu ÚPN.

L. POŽIADAVKY NA OCHRANU PRÍRODY A TVORBU KRAJINY, KULTÚRNEHO DEDIČSTVA, NA OCHRANU PRÍRODNÝCH ZDROJOV, LOŽÍSK NERASTOV A VŠETKÝCH ĎALŠÍCH CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ A ICH OCHRANNÝCH PÁSIEM, POŽIADAVKY NA ZABEZPEČENIE EKOLOGICKEJ STABILITY ÚZEMIA

L.1 Ochrana prírody a krajiny

Pri riešení územného plánu obce rešpektovať všetky kategórie chránených území prírody a prvky územného systému ekologickej stability. V riešenom území sú to:

Maloplošné chránené územia :

Názov	Výmera v ha	Kategória	Stupeň ochrany	Predmet ochrany	Kat. územia v okr. Tvrdošín
Rieka Orava	441,75	4	CHA	Komplex zachovalých riečnych ekosystémov s funkciou biokoridoru nadregionálneho významu, s bohatým zastúpením fauny, flóry a biotopov mnohých chránených ohrozených druhov organizmov.	Tvrdošín, Trstená, Podbiel

Pozn. Ako prír. pamiatky sú chránené zo zák. č.543/2002 Z.z. všetky jaskyne a prír. vodopády.

Rieka Orava pod kódom SKUEV 0243 patrí súčasne do sústavy chránených území členských krajín Európskej únie NATURA 2000, ktorá má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov na území štátov EÚ.

Rieka Orava s niektorými prítokmi (v riešenom území Studený potok) je zaradená do Zoznamu medzinárodne významných mokradí v zmysle Ramsarského dohovoru.

Do riešeného územia nezasahuje žiadne veľkoplošné chránené územie prírody.

Na ostatných častiach katastrálneho územia obce platí všeobecná ochrana prírody a krajiny a prvý stupeň ochrany.

V riešenom území nie sú evidované žiadne stromy, chránené v zmysle § 49 zákona č. 543/ 2002 Z.z. V zastavanom území sa nachádza skupina vzrastlých drevín v blízkosti kos-

tola. Pri všeobecnej ochrane drevín je potrebné dodržiavať legislatívne opatrenia, podľa ktorých je zakázané bez súhlasu orgánu ochrany prírody, dreviny rastúce mimo les rúbať, alebo inak poškodzovať. Kompetencie ochrany prírody v prípade ochrany drevín vykonáva obec.

V návrhu záväznej časti územného plánu je potrebné vytvoriť podmienky pre ochranu vodných tokov spolu s brehovými porastami ako významných ekostabilizačných prvkov v území a to:

- zachovať, príp. doplniť brehové porasty vodných tokov v území,
- nové stavby vrátane oplotení umiestňovať min. 20 m od brehovej čiary rieky Orava a min. 6 m od ostatných vodných tokov.

Podľa *Regionálneho územného systému ekologickej stability okresu Dolný Kubín*, (Tiliana Bratislava 1993) sú v riešenom katastrálnom území v priestoroch a lokalitách s vysokou krajinnoekologickou hodnotou územia navrhnuté tieto prvky kostry územného systému ekologickej stability nadregionálneho a regionálneho významu:

- biokoridor nadregionálneho významu (hydricko-terestrický) Rieka Orava,
- biokoridor nadregionálneho významu Oravská Magura (terestrický),
- biokoridor regionálneho významu (hydrický) – Studený potok,
- biocentrá regionálneho významu Panský háj, Ráztoka, Červená skala (časť).

L.2 Ochrana kultúrneho dedičstva

V návrhu územného plánu je potrebné rešpektovať podmienky ochrany národných kultúrnych pamiatok (ďalej len NKP), zapísaných v registri nehnuteľných pamiatok Ústredného zoznamu pamiatkového fondu SR.

V riešenom území sú evidované tieto nehnuteľné NKP :

Č. ÚZPF SR	Obec	Názov NKP	Ulica/nám.	Bližšie určenie pam. objektu
3134/0	Nižná	Hrob spoločný s pomníkom		padlí v SNP
2653/1-3	Nižná	Sochy - súbor	Hviezdoslavova ul.	sv. Ján Nepomucký, sv. Ján Evanjelista sv. Ján Krstiteľ
301/1	Nižná	Hradisko výšinné	Ostražica -kóta 767,7	skúmané
295/0	Nižná	Železiareň	ev. č.295	ruina

Uvedené NKP nemajú právoplatne vyhlásené a právne účinné ochranné pásma. Na nehnuteľné NKP sa vzťahuje ochrana, vyplývajúca z pamiatkového zákona, dotýkajúca sa individuálnej ochrany vlastnej veci, ako aj ochrany, vyplývajúcej z povinnosti trvalého udržiavania vhodného prostredia kultúrnej pamiatky podľa §-u 27 pamiatkového zákona. Využívanie a prezentácia nehnuteľnej NKP sú možné len takým spôsobom, ktorý zodpovedá jej pamiatkovej hodnote. Všeobecnou podmienkou pamiatkovej ochrany je individuálny prístup ku každému objektu NKP a jej prostrediu, s cieľom zachovania jej špecifických hodnôt, jedinečnosti, ako aj hodnôt prostredia, do ktorého je situovaná.

Pre archeologickú NKP, ktorá je zapísaná v ÚZPF platí zákaz zmeny funkčného využitia územia, stavebné zámery a činnosti sú neprípustné. Prípustné je kreovanie doterajšieho

stavu prostredia (okolía) vyhláseného pamiatkovo chráneného objektu na základe konzultácií s orgánom pamiatkovej ochrany a pri dodržaní ustanovení pamiatkového zákona.

Na riešenom území sa ďalej nachádzajú lokality v zmysle pamiatkového zákona označované ako archeologické náleziská. V katastrálnom území Zemianska Dedina sú evidované neodkryté archeologické náleziská, zahrnuté do Centrálnej evidencie archeologických nálezísk SR. Pre uvedené lokality patrí z hľadiska stavebnej činnosti a podobných zámerov obmedzené funkčné využitie, zámer zmeny funkcie týchto území je podmienený vykonaním záchranného archeologického výskumu podľa pamiatkového zákona, o ktorom rozhodne KPÚ Žilina. Je oprávnený predpoklad, že v kat. územiach Nižná a Zemianska Dedina sa nachádzajú aj ďalšie nateraz neznáme archeologické lokality. Z tohto dôvodu do záväznej časti územného plánu obce je potrebné zapracovať povinnosť stavebníka/investora každej stavby, vyžadujúcej si zemné práce, v stupni územného konania vyžiadať od krajského pamiatkového úradu stanovisko k plánovanej stavebnej akcii vo vzťahu k možnosti narušenia archeologických nálezísk - v oprávnených prípadoch bude stanovená požiadavka na zabezpečenie archeologického výskumu.

Na riešenom území sa nenachádza žiadna NKP, evidovaná ako chránená zeleň podľa pamiatkového zákona.

V spolupráci s obcou je potrebné pri spracovaní návrhu ÚPN-O vytypovať na vytvorenie Evidencie pamätihodností obce hodnotné nehnuteľné veci a kombinované diela prírody a človeka, ktoré nie sú vyhlásenými NKP, ale majú pre obec miestnu historickú hodnotu (napr. prístenné kríže a plastiky, zvonice, mosty a pod.).

V záväznej časti územného plánu stanoviť také usmerňujúce, resp. limitujúce zásady pre stavebnú a inú činnosť, ktoré zabezpečia, aby prostredie národných kultúrnych pamiatok a plochy neodkrytých archeologických nálezísk neboli akoukoľvek ľudskou činnosťou negatívne ovplyvnené alebo poškodené.

L.3 Ochrana prírodných zdrojov

V katastrálnom území Nižná je evidované ložisko nevyhradeného nerastu č.4386 v Studenej doline. Nie je tu evidované žiadne staré banské dielo, nie sú určené žiadne prieskumné územie pre vyhradený nerast.

V riešených katastrálnych územiach je zaregistrovaných viacero zosuvných území. Zosuvné územia je potrebné vyznačiť v grafickej časti návrhu územného plánu a v záväznej časti územného plánu realizáciu stavebných zámerov v dotknutom území podmieniť výsledkami geologického posudku, v prípade potreby aj geologického prieskumu.

V územnom pláne je ďalej potrebné rešpektovať platný zákon o vodách, príslušné technické normy a podmienky ochrany vyhlásených ochranných pásiem hygienickej ochrany vodných zdrojov. V návrhu zohľadniť evidované vodné zdroje (Prameň č.1, Prameň č.2) s vyhlásenými ochrannými pásmami v katastrálnom území Zemianska Dedina.

M. POŽIADAVKY, VYPLÝVAJÚCE ZO ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY, OCHRANY PRED POVODŇAMI, CIVILNEJ OCHRANY OBYVATEĽSTVA

Stavebnotechnické požiadavky na zariadenia civilnej ochrany – ochranné stavby riešiť a zabezpečovať v zmysle platného znenia zákona o civilnej ochrane obyvateľstva (č.42/1994 Z.z.) a vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany. Pri návrhu spolupracovať s príslušným orgánom krízového riadenia.

Územie obce Nižná podľa nariadenia vlády 565/2004 patrí do územného obvodu Námes-tovo, ktorý je zaradený do III kategórie.

Pre prípad možných mimoriadnych udalostí a pre obdobie vojny a vojnového stavu v zmysle § 4 vyhlášky 532/2006 sa navrhujú ako ochranné stavby

- pre budovy občianskej vybavenosti a pre bytové domy s kapacitou nad 50 ukrývaných osôb v plynutesných úkrytoch v oblasti ohrozenia,
- pre bytové a rodinné domy s kapacitou do 50 ukrývaných osôb v plynutesných úkrytoch, alebo jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne.

Z hľadiska ochrany územia pred povodňami je v návrhu potrebné :

- rešpektovať ochranné pásma tokov pre opravy, údržbu a povodňovú aktivitu v zmysle platných právnych predpisov,
- pri návrhu technických riešení dodržiavať platné technické normy,
- v návrhu vychádzať z aktuálneho znenia zákona o ochrane pred povodňami (v súčasnosti zákon č.7/2010 Z.z.).

N. POŽIADAVKY NA RIEŠENIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VY-UŽÍVANIA OBCE S PRIHLIADNUTÍM NA HISTORICKÉ, KULTÚRNE, URBANISTICKÉ A PRÍRODNÉ PODMIENKY ÚZEMIA, VRÁTANE POŽIADAVIEK NA STAVBY UŽÍVANÉ OSO-BAMI S OBMEDZENOU SCHOPNOSŤOU POHYBU

Súčasná urbanistická štruktúra obce je napriek kompaktnému charakteru tvorená viacerými funkčne a priestorovo odlišnými, vzájomne nepreviazanými časťami. Pôvodná obec vidieckeho charakteru s cestnou radovou zástavbou sa sformovala pozdĺž hlavnej cesty (I/59). Novšia časť sídliskového charakteru s viacpodlažnou bytovou zástavbou vznikla medzi riekou Orava a železničnou traťou, na východnom okraji je ohraničená výrobnými plochami areálu bývalej OTF. Rozsiahle monofunkčné obytné územie s rodinnými domami vzniklo na ľavom brehu rieky Orava v lokalite Vršok – Ostrvka. Na východnom a západnom okraji zastavaného územia sú rozsiahle plochy výroby, skladov a technickej infraštruktúry.

V urbanistickej štruktúre starej časti obce Nižná aj miestnej časti Zemianska Dedina s prevažne drobnou mierkou obytných budov sa dominantným spôsobom prejavujú historické kostoly na vyvýšenej polohe pôvodne nad okolitou zástavbou. Sú významnými a charakteristickými prvkami v urbanistickej štruktúre obce, preto je v návrhu územného plánu potrebné zabezpečiť zachovanie ich dominantného pôsobenia v prostredí a nepripustiť v ich tesnej blízkosti nevhodnú výstavbu vyšších budov. V bezprostrednej blízkosti je nevyhnutné zachovať aj zeleň, dotvárajúcu okolité prostredie historických budov.

Urbanistický návrh má smerovať k vytvoreniu priestorovo prehľadnej a hierarchizovanej štruktúry sídla s funkčným a priestorovým zjednotením jednotlivých častí do sídelného celku. V návrhu je potrebné funkčným členením a priestorovými regulatívmi vytvoriť podmienky pre posilnenie hlavných osí sídelnej štruktúry:

- pozdĺžnej osi, ktorú tvorí spojnica dopravného uzla na západnom okraji pred areálom bývalej OTF a kultúrno-spoločenského centra „Radar“ na východnom okraji,
- priečnej osi v smere sever – juh je v štruktúre naznačená ako spojnica kostol Nižná – fara – cez železničné priecestie k „Radaru“ a ďalej cez pešiu lávku na ľavý breh rieky Orava s obytnou zónou „Malá Orava“ a športovo – rekreačnou zónou Pod Prasatínom.

V priestore kríženia uvedených osí na západnom okraji pri hoteli Radar a kultúrnym dome vytvoriť podmienky pre kultúrnospoločenské centrum obce, na východnom okraji pri

železničnej, autobusovej stanici a vstupe do priemyselnej zóny vytvoriť podmienky pre centrum so zariadeniami obchodu a služieb. Pre obidve centrá vyčleniť dostatočné plochy pre peší pohyb a verejnú zeleň, zároveň aj pre odstavné plochy motorových vozidiel v zodpovedajúcej kapacite. Peší pohyb a zeleň majú byť v ťažiskových polohách uvedených centier, odstavné plochy pre motorové vozidlá v ich okrajových častiach. V priestoroch centier a pozdĺž hlavných peších osí regulatívmi zabezpečiť vysokú úroveň architektonického riešenia stavieb. Doriešiť vyhovujúce prepojenie športovej vybavenosti (plaváreň, ihriská) s plochami vybavenosti pri železničnej a autobusovej stanici.

Ďalej je potrebné stanoviť výškové, objemové limity pre novú zástavbu, určiť limity pre intenzitu využitia obytného a rekreačného územia. Zamedziť použitie cudzích regionálnych prvkov architektúry. Urbanistickou koncepciou vytvoriť podmienky pre uplatnenie sídelnej a krajinskej zelene.

Obytné územie zaberá centrálnu časť zastavaného územia. Ďalší rozvoj bývania orientovať na plochy bezprostredne nadväzujúce na súčasné obytné územie, preferovať rozšírenie obytného územia južným a severovýchodným smerom. Zamedziť rozptýlenej obytnej a rekreačnej zástavbe vo voľnej krajine.

Pre rozvoj výrobnjej funkcie uvažovať najmä s intenzifikáciou súčasných výrobných plôch na východnom a západnom okraji obce a s využitím v súčasnosti nezastavaných enkláv poľnohospodárskej pôdy pozdĺž cesty I/59 na západnom okraji. Zamedziť možné nepriaznivé vplyvy priemyselnej aj poľnohospodárskej výroby na bývanie, zamedziť prejazdy nákladnej dopravy z výrobných areálov cez obytné územie.

Rozvoj rekreačnej funkcie uvažovať v najmä v navrhovaných rekreačných útvaroch základňa rekreácie (ZR) Ráztoka, ZR Prasatín, základňa turizmu (ZT) Nižniansky Mlyn a ZT Studená. Návrhom plôch rekreačnej vybavenosti posilniť prepojenie základne rekreácie Prasatín s rekreačnými útvarmi v Studenej doline. Vytvoriť podmienky pre rôzne druhy rekreačných, turistických a relaxačných aktivít v katastrálnom území návrhom siete peších, cyklistických, lyžiarskych bežeckých trás a trás pre hipoturistiku, doplnených miestami pre oddych, vyhlídku, pikniky, a pod. Atraktivitu pre návštevníkov zvýšiť aj sprístupnením vyhlídkových bodov, archeologických nálezísk a pod.

Požiadavky na stavby, užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu riešiť v súlade s platnými právnymi predpismi.

O. POŽIADAVKY NA RIEŠENIE JEDNOTLIVÝCH FUNKČNÝCH ZLOŽIEK ÚZEMIA

O.1 Bývanie

- plochami pre bývanie sú v zmysle vyhl.č.55/2001 Z.z. plochy, ktoré sú určené pre obytné domy a k nim prislúchajúce nevyhnutné zariadenia, napr. garáže, stavby občianskeho vybavenia, verejné dopravné a technické vybavenie, zeleň a detské ihriská,
- plochy, potrebné na bývanie navrhnuť v rozsahu, vyplývajúcom z predpokladaného počtu obyvateľov obce a vývoja obyvateľnosti bytového fondu - uvedený rozsah obytných plôch zväčšiť o primeranú urbanistickú rezervu,
- s prihliadnutím na doterajší vývoj a všeobecné trendy uvažovať s postupným znižovaním koeficientu obyvateľnosti, t.j. počtu obyvateľov, pripadajúcich na jeden trvale obývaný byt z 3,59 pri sčítaní v roku 2001 na :

3,35 obyvateľa/1 byt v roku 2 020

3,20 obyvateľa/1 byt v roku 2 030

- pozemky pre pokrytie potreby výstavby nových bytov navrhnuť prevažne formou individuálnej bytovej výstavby a formou strešných nadstavieb na existujúcich bytových domoch,
- bytovú výstavbu orientovať prednostne na využiteľné preluky v intraviláne i mimo intravilánu, plochy s vybudovanou alebo ľahko dostupnou dopravnou a technickou infraštruktúrou a voľné plochy v kontakte so súčasnými obytnými plochami, v katastrálnom území Nižná najmä na plochy severovýchodne a južne od súčasného obytného územia, v miestnej časti Zemianska Dedina na plochy, nadväzujúce na severozápadný okraj súčasného zastavaného územia,
- návrhom jednoznačných funkčných a priestorových regulatívov a limitov vylúčiť možné kolízie pri využití územia a zabezpečiť vytváranie harmonického obytného prostredia.

O.2 Občianska vybavenosť a sociálna infraštruktúra

- plochy pre občiansku vybavenosť navrhnuť pre obec rozsahu, vyplývajúcom z počtu obyvateľov a predpokladaných návštevníkov v rámci turizmu a dochádzky za prácou,
- riešiť dostatočné kapacity zariadení sociálnej starostlivosti,
- umiestnením plôch občianskej vybavenosti sledovať dotvorenie centra obce a podporenie atraktivity peších spojení medzi jednotlivými časťami obce a centra,
- plochy základnej občianskej vybavenosti navrhnuť s ohľadom na potreby jednotlivých častí obce a prijateľné dochádzkové vzdialenosti,
- vytvoriť podmienky pre vybudovanie chýbajúcich športovísk pre obyvateľov aj návštevníkov obce a pre vybudovanie ihrísk pre dospelých a deti všetkých vekových kategórií v jednotlivých obytných častiach obce.
- starý cintorín navrhnuť na dožitie a postupné začlenenie do plôch verejnej zelene, posúdiť a v prípade potreby navrhnuť roštieenie cintorína, navrhnuť kapacitne vyhovujúce parkovacie plochy k cintorínu.

O.3 Výroba

- pri lokalizácii nových výrobných plôch je potrebné predovšetkým zohľadniť možnosť napojenia nákladnou dopravou bez prejazdu obytným územím,
- neuvažovať s umiestnením nových výrobných plôch v kontakte s bývaním, výrobnú funkciu v takejto polohe obmedziť na nezávadné druhy výrobných činností s nízkymi nárokmi na objem nákladnej dopravy,
- s ohľadom na charakter obce a perspektívny rozvoj rekreačnej funkcie regulatívmi obmedziť rozvoj výroby tak, aby nemala nepriaznivý vplyv na okolité prostredie,
- navrhnuť opatrenia na zníženie negatívnych vplyvov existujúcich priemyselných a poľnohospodárskych prevádzok na susediace obytné, príp. rekreačné územie.

O.4 Rekreačia

- obec Nižná má dobré predpoklady najmä pre rozvoj horského, vidieckeho (Zemianska Dedina), poznávacieho turizmu a turizmu záľub (rybolov, poľovníctvo, jazdecké športy, határenie a chalupárenie, piknik a pod.,

- v návrhu územného plánu vytvoriť územné predpoklady dobudovania služieb pre turizmus, ktorý predstavuje významný potenciál pre hospodársky rozvoj obce,
- pre rozvoj rekreačnej funkcie uvažovať najmä územie ZR Prasatín, rekreačné útvary v Studenej doline a územie na spojnicach uvedených rekreačných útvarov,
- kapacity športovo-rekreačnej vybavenosti riešiť pre potreby domácich obyvateľov aj s ohľadom na návštevníkov v rámci turizmu,
- v katastrálnom území navrhnuť sieť peších, cyklistických, hipoturistických trás, lyžiarskych bežeckých tratí s oddychovými, vyhliadkovými a piknikovými miestami, s prepojením do susedných katastrálnych území, pri návrhu trás zohľadniť existujúce a plánované trasy vyššieho významu, prechádzajúce riešeným katastrálnym územím.

P. POŽIADAVKY Z HĽADISKA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Návrh územného plánu riešiť v súlade s platnými právnymi predpismi pre jednotlivé zložky životného prostredia (pôda, voda, ovzdušie, ...). Nakladanie s odpadmi riešiť v zmysle programov odpadového hospodárstva okresu Tvrdošín a obce Nižná.

Pri návrhu územného plánu a nových obytných území eliminovať možné nepriaznivé vplyvy (najmä od dopravy, výroby, geopatogénne zóny, ochranné pásmo cintorína a pod.) a vytvoriť podmienky na ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia v zmysle aktuálnych právnych predpisov (zákon č.355/2007 Z.z.). Z hľadiska ochrany verejného zdravia je potrebné pri návrhu rozvojových plôch a pri prípadnom rozšírení pohrebiska dodržať ochranné pásmo pohrebiska v zmysle platných právnych predpisov (v súčasnosti § 16 ods.8 zákona č.470/2005 Z.z. o pohrebníctve a o zmene a doplnení zákona č.455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov).

Obmedzením kapacít živočíšnej výroby, v prípade potreby aj vylúčením chovov zabrániť nepriaznivým vplyvom živočíšnej výroby na bývanie v polohách s nedostatočnou vzdialenosťou hospodárskych budov od obytných území (Zemianska Dedina, areál PD na začiatku obce pri ceste I/59).

Q. OSOBITNÉ POŽIADAVKY Z HĽADISKA OCHRANY POĽNOHOSPODÁRSKEJ A LESNEJ PÔDY

- pri riešení rozvoja obce dbať na ochranu poľnohospodárskej pôdy a riadiť sa zásadami ochrany podľa § 12 zákona č.220/2004 Z.z.,
- zábery poľnohospodárskej pôdy pre rozvoj obce v návrhovom období navrhnuť v odôvodnenom a nevyhnutnom rozsahu,
- pre výstavbu využiť prednostne preluky v zastavanom území, nepoľnohospodárske a extenzívne využívané poľnohospodárske pôdy,
- vyhodnotiť a zdôvodniť navrhované zábery poľnohospodárskej pôdy v jednotlivých lokalitách,
- dbať na ochranu lesných pozemkov a dodržiavať ustanovenia § 5 ods.2 zákona 326/2005 Z.z. o lesoch v platnom znení,

- v súlade s § 6 ods.1 zákona o lesoch navrhnúť a odôvodniť najvhodnejšie riešenie z hľadiska ochrany lesných pozemkov a vyhodnotiť možné dôsledky alternatívnych riešení vrátane ich ekonomických dosahov,
- zábery lesného pôdneho fondu navrhovať len v mimoriadnych odôvodnených prípadoch, rešpektovať najmä lesy v území pásiem hygienickej ochrany vodných zdrojov a v územiach, náchylných na zosuvy,
- vyznačiť a rešpektovať ochranné pásmo lesa (50 m od hranice lesných pozemkov), prípadné umiestnenie stavieb a využitie územia v ochrannom pásme lesa podmieniť kladným záväzným stanoviskom orgánu št. správy lesného hospodárstva.

R. POŽIADAVKY NA RIEŠENIE VYMEDZENÝCH ČASTÍ ÚZEMIA, KTORÉ JE POTREBNÉ RIEŠIŤ ÚZEMNÝM PLÁNOM ZÓNY

Povinnosť obstarat' územný plán zóny pred začatím výstavby je potrebné stanoviť v prípade navrhovanej rozsiahlej novej výstavby na v súčasnosti nezastavaných plochách, na ktorých bude nevyhnutné riešiť nové siete technickej infraštruktúry (najmä nové komunikácie v zložitejších terénnych podmienkach) a pri potrebe vymedziť pozemok alebo stavbu na verejnoprospešné účely. V prípade, že sa nepredpokladá potreba vymedziť pozemok alebo stavbu na verejnoprospešné účely, je možné podrobné riešenie urbanistickou štúdiou.

Podrobné riešenie minimálne urbanistickou štúdiou bude tiež potrebné pre riešenie kultúrnospoločenského centra pri hoteli Radar, centra vybavenosti a služieb s verejným priestranstvom pri železničnej a autobusovej stanici, pre rekreačné útvary vo voľnej krajine a pre plánované rozvojové plochy v pohľadovo exponovaných polohách z hlavných prístupových ciest.

S. POŽIADAVKY NA URČENIE REGULATÍVOV PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA

V záväznej časti územného plánu presne formulovať zásady funkčného a priestorového usporiadania a využívania územia, vyjadrené vo forme regulatívov so záväznými pravidlami pre využitie územia na vymedzené, v grafickej časti územného plánu jednoznačne ohraničené funkčné a priestorovo homogénne jednotky. Do záväznej časti územného plánu začleniť (podľa vyhl.č.55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii) :

- zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia,
- určenie prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok na využitie jednotlivých plôch a intenzitu ich využitia,
- zásady a regulatívy umiestnenia občianskeho vybavenia územia,
- zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného a technického vybavenia územia,
- zásady a regulatívy zachovania kultúrnohistorických hodnôt, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a krajiny, vytváranie a udržanie ekologickej stability,
- zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie,
- vymedzenie zastavaného územia obce,
- vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov,

- vymedziť časti územia obce, pre ktoré je potrebné riešiť územný plán zóny.

T. POŽIADAVKY NA VYMEDZENIE PLÔCH NA VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY

V záväznej časti územného plánu vymedziť plochy pre verejnoprospešné stavby. V zmysle stavebného zákona medzi verejnoprospešné stavby zaradiť:

- líniové trasy a ostatné objekty technickej infraštruktúry (verejné automobilové a pešie komunikácie, zastávky MHD, verejné parkoviská, technické zariadenia pre vodné hospodárstvo, trafostanice, regulačné stanice plynu, dažďové zdrže, a pod.)
- zo zariadení občianskej vybavenosti medzi verejnoprospešné stavby zaradiť stavby v skupinách :
 - školstvo,
 - telovýchova a šport
 - kultúra a osвета
 - zdravotníctvo
 - sociálna starostlivosť
 - samospráva a verejná správa,
- stavby a zariadenia na zneškodňovanie, dotried'ovanie, kompostovanie a recykláciu odpadov.

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb je možné podľa zákona č. 50/1976 Zb. v platnom znení (stavebný zákon) pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

U. POŽIADAVKY NA ROZSAH A ÚPRAVU ÚZEMNÉHO PLÁNU

- územný plán obce vypracovať pre katastrálne územie v mierke 1 : 10 000, zastavané územie s rozvojovými plochami v mierke 1: 5 000, na úrovni územný plán obce,
- širšie vzťahy spracovať pre územie, majúce väzby s riešeným katastrálnym územím obce (najmä dokumentujúce napojenie obce na trasy dopravy a technickej infraštruktúry) v mierke 1 : 50 000.

OBSAH ÚZEMNÉHO PLÁNU :

Textová časť územného plánu bude obsahovať :

- a) základné údaje
- b) riešenie územného plánu vrátane návrhu záväznej časti územného plánu
- c) doplňujúce údaje
- d) dokladovú časť

Grafická časť územného plánu bude obsahovať :

- a) výkres širších vzťahov (záujmové územie) v M 1 : 50 000
- b) komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania pozemkov - katastrálne územie obce v M 1 : 10 000
- c) komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania pozemkov - zastavané územie (súčasný a navrhovaný) v M 1 : 5 000
- d) výkres riešenia verejného dopravného vybavenia v M 1 : 5000

- e) výkres riešenia verejného technického vybavenia obce (možno rozdeliť na viac výkresov) v M 1 : 5000
- f) výkres ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability v M 1 : 10 000
- g) vyhodnotenie dôsledkov stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde a lesných pozemkoch v M 1 : 5000.

V zmysle § 21, ods.1 stavebného zákona č.50/1976 Zb. v platnom znení je potrebné spracovať koncept územného plánu s variantným riešením najmä rozsahu a umiestnenia plôch rekreácie a bývania. Územný plán obce Nižná podlieha posudzovaniu vplyvov na životné prostredie podľa zák.č.24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Koncept, návrh a čistopis územného plánu je potrebné spracovať digitálne na dodaných katastrálnych mapách, doplnených výškopisom a dodať v nasledovných počtoch výtlačkov:

- koncept územného plánu v 3 vyhotoveniach a 1x na CD nosiči vo formáte „pdf“,
- návrh územného plánu v 3 vyhotoveniach a 1 x na CD nosiči vo formáte „pdf“, navyše 4 x vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov na nepoľnohospodárske účely (textová časť a grafická časť) a 4x komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania,
- čistopis územného plánu v štyroch vyhotoveniach a 1 x na CD nosiči vo formáte „pdf“.

Všetky časti územného plánu je potrebné vypracovať v súlade so zákonom č.50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v platnom znení a vykonávacou vyhláškou č.55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.

November 2011

Spracovala : Ing.arch. Eva Zatková